

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 25.—
za en mesec . . . „ 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznamila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitrsta po 2 v.

Poslano:

enostolpna petlitrsta po 40 v.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Eno leto svetovne vojske.

Mobilizacija.

Čez leto in dan je prišla zopet ona edina lanska nedelja 26. julija. Prejšnjo soboto dopoldne je Srbija še hotela sprejeti našo noto, popoldne so bile diplomatske zveze pretrgane, na večer je naš cesar in kralj odredil delno mobilizacijo armade in sklic črne vojske. Davno prorokovana je prihajala, narodi sveta so začeli hrumeti v svetovno vojno. Danes je leto in dan tiste nepozabne nedelje, ko je prišel v naše ljudstvo glas, da nas vladar kliče pod orožje. Kaj se je godilo tisti dan v naših srcih, v naših družinah, po naših cerkvah in domovini, občuti še vsakdo živo in pretresljivo in resnično je to popisal France Finžgar v svoji »Pro-rokovani«. Mobilizacija! Kaj vse ni bilo od tega dne naprej mobilizirano! Delni mobilizaciji armade je sledila splošna, črnovojniška dolžnost se je raztegnila do 50. leta, 18letni so šli pod praporo in na polje slave, krvi in smrti. Mobilizacija je postala res splošna, mobilizirani vsi narodi in vse njihove raznovrstne sile, umske in gospodarske in verske. Gospodarstvo je šlo v službo armade, je prešlo v roke naših mater in deklet in starcev in otrok in doma ostalih in zadaj za fronto je bila mobilizirana armada molivcev. Naši očeti in fantje so izročili sebe in dom Bogu in odšli na sever in jug smrti nasproti. Njihova vera jim je dajala jasno pot in moč. Bog jim je bil edino upanje, a obenem pomoč v urah in letu trpljenja in smrti. On je bil tisti, ki je izpričal in odkril junaštvo in zvestobo slovenskega naroda. Naša domovina se je posvetila božjemu Srcu Jezusove-mu, kajti »kdo je kakor Gospod? Pri Njem, viru tolažbe in odrešenja je večno življenje, zato so tisoči naših padlih junakov dobili v Njem vse to, zato živi naša domovina danes močnejša in pre-veva silna volja po življenju, kajti pri Gospodu je življenje in On naši domo-vini ni odločil smrti. Iz grobov je vzel smrt, dvignil je potrta srca, malodušnim se čudi radi njih plašljivosti, celi rane naših domov, družin, teles in src in oživlja mrtve nade v lepše življenje in bodočnost naše ljubljene domovine. Bodi večnemu Bogu na ta spominski dan, ko je Bog obiskal s preizkušnjo

svoje ljudstvo, naša prisrčna zahvala za vse trpljenje in iz njega izvirajoče junaštvo in zmage naših branilcev. Gos-pod je bil z nami, dokazal je to. »Go-spod bo z vami«, verujmo to. Bodimo tudi mi ž njim! Na vrata ljubljanske stolnice je priprosta roka zapisala: »V tej cerkvi se še vedno moli za srečen izid vojne...«

X X X

OB OBLETNICI VOJSKE.

Dunaj, 25. julija. (Kor. ur.) Iz vojne tiskovnega stana se poroča: Naše čete obhajajo, bore se uspešno na obeh bojiščih, obletnico onega odločilnega dne, ko je bil Srbiji podan avstrijski ultimatum. Cel svet sovražnikov je od tedaj vstal proti osrednjim državam in marsikaka ognjena preizkušnja je bila naložena našim armadam. Danes pa leži, dočim imajo sovražniki zaseden le opek pas vzhodne Galicije in Alzacije, nemška roka trdno na celi Belgiji in na najbogatejših pokrajinah Francije, na severovzhodu pa stoji zavezne avstrijske in nemške armade globoko notri na ruskem Poljskem, topove naperjene proti velikim branikom carske države. Na jugozapadu žrtvuje naš naj-novejši sovražnik tisoče in tisoče človeških življenj, ne da bi mogel napravi-ti vrzel v zid naših borcev, ob Dar-danelah stoji neomajno na straži naš tretji zaveznik. Zavezniške armade bo-do vedele iti po dobrem potu, ki so si ga izbrale, do uspešnega konca.

Furlani in Italijani.

Treba ločiti naše Furlane in Itali-jane. V široki naši javnosti se meče Furlane in Italijane v en koš, najraje pa se govori samo o Italijanih in se na-števata na primer glede Goriško-Gradi-šćanske slovenske in italijanske pre-bivalstva. To pa ni prav. Furlan ni Ita-lijan. Furlanski rod je romanski kakor je italijanski rod romanski; to sta to-rej dva romanska rodova, katerima je jezik tako različen, da se ne razumeta med seboj. Le stopi v Furlanijo in za-čni govoriti s Furlanom po italijansko, hitro te bo zavrnili: ne razumem ita-lijansko. Po cerkvah v Furlaniji se pridiguje samo furlansko, ker italijanščine ljudstvo kratkomalo ne razume. Fur-

lanščina je podobna provençalščini. Spominjamo se, da nam je pravil neki gospod iz Gorice, kako se je sporaz-umel svoj čas s francoskimi menihi potom furlanščine; oni so govorili pro-vençalščino, on furlanščino, in razume-li so se. Prebivalstvo na Goriško-Gradi-šćanskem sestoji torej: iz Slovencev, Furlanov in Italijanov. Italijani prebi-vajo dolgi ob Gradežu, Ogleju in Cervi-njanu, druga nižina gori proti Brdom je furlanska. V Gorici, Tržiču, Krminu in drugih večjih krajih so ljudje, ki ne vedo, kam bi se prištevali, govorijo oba jezika, furlanski in italijanski, pa so danes Furlani, jutri Italijani, kakor kaže; če so med ljudstvom, so brez drugega Furlani, če so med gospodo, pa Italijani. V Gorici so v zadnjem ča-su precej odpravili označbo narodnosti s furlansko, tam hočejo biti Italijani. Kako je to italijanstvo v Gorici, smo že dokazali: izmed 12.000 pri ljudskem štetju izkazanih Italijanov je pravih Italijanov komaj 2000, vsi drugi so sa-mo čiči in iči. Furlanščina je bila še pred 50 leti in še poprej pri gospodi v rabi; furlanščino so gojili in kazalo se je, da jo dvignejo do književnega jezika ter jo morda spravijo tudi v šolo za učni jezik. Zorutti (pravzaprav Zorut, slovenski Bric iz obmejnih Ložic) je sloveč furlanski pesnik, v novejšem času goji furlanščino zlasti pesnik pro-fesor Lorenzoni, ali furlanščina ostane sedaj le jezik priprostega ljudstva, ker v šolah med Furlani pri nas in v kra-ljestvu vlada italijanščina in se Fur-lani takorekoč poitalijančujejo.

Narodnega sovražstva med Furlani in Slovenci ni bilo, ljudstvo furlansko in slovensko živi mirno eno poleg dru-gega in občeje prijateljsko med seboj; sovražstvo pa je bilo v glavnem v Go-rici, vzdrževano po hujšakih največ slovenskega pokolenja, semintje so za-nesli ti hujšaki sovražstvo tudi v kak večji furlanski kraj. — Za Italijo naši Furlani niso marali nikoli, ker vedo dobro, kako slabo se godi furlanskemu ljudstvu onstran meje in je bilo to-stran še vendar mnogo boljše v marsi-katerem oziru. Ko se povrnejo naši Furlani v svojo krasno ravnino, bodo še trdnejši zid proti Italiji, kakor so bili doslej.

Iz cvetoče dobe Iredente.

Slučaj Hohenlohe.

»Grazer Volksblatt« piše:

»Bilo je v avgustu 1913. Tedaj smo imeli slučaj Hohenlohe. Princ Konrad Ho-henlohe, ki je izdal odlok, s katerim je za-hteval, da se odpusti iz službe približno štirideset inozemcev, ki so bili nameščeni v tržaški občinski službi, in s tem povzro-čil veliko pozornost in razburjenje. Trža-ška mestna občina je imela v službi mno-goštevilne Italijane iz kraljestva, posebno kot delavce in male uradnike; toda tudi na vodilnih mestih so se nahajali. Italijani iz kraljestva, posebno pri plinarni in dru-gih občinskih podjetjih, kakor tudi v kon-skripcijskem oddelku, v uradih, kjer mo-rajo zlasti v slučaju vojne sedeti zaupanja vredni moške. Namestnik je tedaj priza-našal malim ljudem in zahteval le, da se odpuste osebe, ki so se nahajale na važnih mestih, seveda ne zato, ker so bili Italia-ni, marveč zato, ker so bili inozemci. Ne-ki svobodomiseln list, namreč »Bohemia«, je imela razveseljiv pogum, da je podala odkrito izjavo o tem slučaju; list piše: »Odlok je postal izhodna točka za gonjo v italijanskem časopisu, katere predrz-nost še-le sedaj prav spoznamo. Žal se mora reči, da je tudi skoraj vse avstrijsko časopisje (razen krščansko socialnega in slovenskega! Op. ur.), ki je takrat še ver-jelo italijanskemu hinavstvu, napačno raz-umelo dobre namere tržaškega namestni-ka in nastopilo proti odpustitvi Italijanov iz kraljestva. Danes stoji princ Hohenlohe, ki je začetkom l. 1915. postal predsednik najvišjega računskega dvora, kot vojni prostovoljec na bojišču, in če služi morda na južni fronti, potem bi se utegnil sniti z marsikaterim tržaškim občinskim uradni-kom, ki mu je ostalo tedaj prizanešeno, ob začetku vojne je pa pobegnil v Italijo. Ni se nam zdelo odveč, spomniti na slu-čaj Hohenlohe iz l. 1913. Danes, po dveh letih, ima ta slučaj drugačno lice. In mno-gi, ki so tedaj metali kamenje na tržaške-ga namestnika, bodo danes v svojem srcu poročniki princa Hohenlohe prosili za od-pušcanje.« S tem stališčem se krije naš čla-nek z dne 27. avgusta 1913. »Grazer Volksblatt« je tedaj pisal: »Da bodo ire-dentisti v Italiji radi Hohenlohevega od-loka dvignili hrup, je bilo pričakovati. (Tu je par vrstic zaplenjenih. Op. ur.) Odlok hoče vendar-le samo ščititi domače Trža-

LISTEK.

Tolmin.

Spomini iz dnevnika.

F. Č. — Dolgo časa so se zbirali črno-nevarni oblaki vojne nevihte. Nestrpnost smo že delj časa čakali prihodnjih dni, člo-vek že ni mogel več mirno delati, jesti, ne moliti, ne spati. — Napočil je 20. majnik — odločilni dan! V Tolminu je bilo vse na nogah, vse je drvelo, šumelo in hitelo na-vzkriž . . . Legitimacije so se mrzlično iz-dajale, veliko tržanov se je odpravljalo.

Bili smo prepričani, da je vojska že napovedana in da vsako uro lahko udere Italijan v lepi Tolmin, kateri se je očivid-no praznil; le dobra polovica tržanov je še ostala v trgu. Še-le na binkoštni ponedel-jek je Tolmin izgledal kot izumrlo, zapu-ščeno mesto, ostalo je le do 60 oseb.

Tudi mene je mikalo preč, pa ne da-leč, ker smo mislili vsi, da ne bo trajalo dolgo. Kam naj bi torej šel? Brez obotav-ljanja sem jo 21. maja udaril tja v tri ure od Tolmina oddaljeno vas, blizu Slemen-Kr-na. Kakor se mi je že prej od verodostoj-ne strani zatrdilo, da bo ta kraj pred voj-sknim strahom sigurno varen. Da, presneto

varen! to se je kmalu pokazalo. Kako smo se debelo spogledali na binkoštno soboto popoldne, ko smo ugledali tri stotnije vo-jakov. Sapa zelena, kaj bo to? sem si mis-lil; torej smo prišli še v večjo nevarnost? Bes te lopi! Svojim očem nisem veroval, a sem moral! »Pa korajžo, fant,« sem si rekel, boš vsaj slišal in videl malo vojske, vojniki bav-bav in poduhali nekoliko gra-natsko-šrapnelskega prahu! In res sem ga tudi! a se zato prav nič ne kesam, marveč prav vesel sem! Kajti, naj človek prebira in posluša še tako živo in črno opisane vojne strahote in dogodke, to je vse še prav malo v primeri z tistim, kar vidi in sliši osebno na licu mesta. Le tak človek more imeti pred očmi živo sliko, živ, ne-izbrisen pojem vojne strahote . . .

Pa še druga žalost je prevevala moje srce: to ubogo ljudstvo! Da bi ga ti videl! Začelo je živeti tisto življenje, ki so ga in ga bodo še živeli ubogi Galičani . . . Vsi so zmedeni, obupani. Z otroci v roki in v naročju, s culami na hrbtu beže matere v blatne grape, v družbi in v družbo svojih krav in kočkov. »Joj, joj, jouhe, kaj bo,« ihtijo in že prve dni poprašujejo kedaj bo konec vojske. Hudih časov nezavedujoča se deca želi in sili zopet na dom domov, a kaj, ko starši niso več gospodarji svojih hiš, svojega polja. Žal, da je večina tolmin-skih okoličanov prehitro zapustila svoje

hiše in kar je še bolj glavno, pustila tam svoj skriti in zakopani živež in drugo . . .

Pa povrnimo se zopet v moje zaveti-šče. Živel sem tu tiho idilično življenje, skromno in priprosto. Bes, da nisem ne čital, ne zvedel nobene novice iz vulka-nične Evrope, da sem bil tu gori nekaj modernih puščavnik, — kar modernemu in-teligentu Bogvečako ne prija, — vendar pa sem imel in bil deležen istega kot vsak drugi duhovnik na prosti deželi, — vsak dan se mi je v priprosti, da ne rečem v čedni štalici, v mojih nevrednih rokah poro-dilo božje dete — Jezus. In to je pač za duhovna vedno, še prav posebno pa v teh hudih časih najslajša tolažba, največje ve-selje in sreča. Kar je bilo vernikov tu go-ri, 50—60, vsi so bili pri sv. maši, polovica teh pa je prejemale tudi sv. obhajilo; zve-čer pa ob mraku smo imeli šmarnice. Lepo je bilo in andohtno, slično prvim krščan-skim časom. Z Bogom smo dan pričeli, z Marijo ga končali. Zatržno upam, da nas Marija ne bo zapustila, marveč nas kmalu pripeljala zopet v svoje staro svetišče na — Illovi.

V neizbrisnem spominu mi ostane tudi binkoštni praznik. Ob 6. uri zjutraj za-dej za »Blekovo« hišo sem imel »Feldmesse«. Na moje povabilo je prisostvoval sv. maši bataljon, pod vodstvom stotnika E. K. iz Razdrtega. Po sv. opravi lu so vojaški du-

ševno pokrepčani odšli na odkazano jim postojanko.

Drugi dan, iam lucis orto sidere, še-le zvem o pravi napovedi vojske. Hudir, pač ti je bila sila bežati!

Dne 25. maja se odpravim tudi jaz na hribe. Mimo kravic, kočkov (praset) in ovac in preko lepo-moderno sezidanih staj, katere so večinoma sezidali gospo-darski in dobri Zatočniki z največjim na-porom in trudom, pridem v dobrih dveh urah na vrh. Krasen, diven razgled, samo da takrat malo nevaren. S stotnikom gre-va v bližnji strelski jarek, tam fabulirava, seveda utile cum dulci, čokolado in salam-ček razdelivši. Onkraj Soče je čepel zako-pan in krit bataljonček Italijanov. Da sem jih boljše videl, sem gledal skozi daljno-gled. Kaj so si ti Lahončki mislili in govo-rili, ko so nas ugledali in še posebno mene — črnosuknježa — ne vem. Dolgo pa niso ostali mirni in zakopani. Gospod stotnik jim tega ni privoščil. Hitro greva k tele-fonu. Oh ta telefon! Kako zanimivo in ne-prestano deluje. Brez njega si ne moreš in — ne smeš predstavljati vojske in njenega razvoja in prenašanja! Torej prideva k te-lefonu. Telefonist! Brzo telefoniraj topni-čarskemu oddelku: tukaj in tukaj (natan-čen opis kraja) je skrit italijanski bataljon, udri ga! In res! Komaj čakamo 5 minut, kar slišimo od daleč zamolkel: bum! in čez

čane. Tržaška liberalna mestna uprava je s posebno ljubeznijo oddajala boljša občinska mesta Italijanom iz kraljestva. Kdor je hotel najti milost pri občinskih oblastnikih, je moral biti inozemec, in sicer Italijan iz kraljestva. Namen tega postopanja je bil, da se avstrijska državna luka sukcesivno via facti spravi pod kraljevo italijansko upravo in irendentistične sanje na ta način približajo uresničenju. To postopanje ne pomenja samo eminentne nevarnosti za državo, frivolnega oškodovanja državnih interesov, marveč tudi strašno zapostavlja in izziva domače prebivalstvo, Tržačane. Zadnji dogodki so nam dali prav. Upamo, da se po vojni ne bodo več pojavila medsebojna nasprotja, kadar bodo stale na kocki naše državne koristi, in upamo, da bo celokupno časopisje brez razlike strank podpiralo onega državnika, ki bo branil te koristi proti kakim inozemskim kliki.

Velikanski požar v Ribnici.

Ribnica, 24. julija 1915.

V petek, 23. t. m., ob 5. uri popoldne je nastal v Ribnici ogenj na Veliki Mlaki zraven občinske ubožnice. Žalostno je klical na pomoč veliki zvon, naznanjajoč, da gori trg. Ker je veter vlekel čez trg, je bila kmalu vsa Velika in Mala Mlaka v ognju. Grozno je švignil ogenj proti nebu, ko se je vnela graščinska pristava z velikim kozolcem, kjer je bilo okroglo 2000 starih centov sena, in kozolec, poln požetega žita. V nekaj minutah se je ogenj že prijel župnijskega gospodarskega poslopja, ki pa so ga hitro zadušili; ravno tako Ulčarjevega hleva pred cerkvijo na glavnem trgu, ki se ga je pa tudi posrečilo zadušiti; sicer bi bil danes cel lep trg ožgana razvalina. Na Mali Mlaki za graščino je bilo mogoče rešiti le nekaj hiš, ki pa so že tudi začele goreti. V največji nevarnosti je bila graščina in tudi prelepa župnijska cerkev. Kar je onkraj vode Bistrice, je danes le sama groblja. Zgorelo je ljudem vse: domovi, gospodarska poslopja, krma, živež, obleka, povečini tudi oprava. Rešiti se je moglo le malenkost. Pogorela je tudi elektrarna, dasi so stroji sami večinoma rešeni. Od voz je povsod ostalo le rdeče železje. Graščaku Rudežu so zgoreli vsi gospodarski stroji, ki jih je bilo veliko število. Živino pa so vsi rešili, ožgal se je le en prešič. Tudi človeških žrtev, hvala Bogu, ni. Škode danes še ni mogoče preceniti, vendar pa znaša na stotisoče. Pogorelo je 21 gospodarjem 52 poslopij. Koliko so bili pogoreli zavarovani, se še tudi ni moglo preračunati. Gorelo je še celo soboto, ker so le počasi tleli kupi spravljenega sena. V noči na nedeljo pa je prišel blagodejen dež, ki je odstranil nadaljno nevarnost.

Na pomoč so prihitele požarne brambice iz vseh krajev, ki so delale neumorno: domača, jurjevska, suška, dolnjevaška, sodraška, velikolaška, poljanska, dobrepoljska, kočevska, srednjevaška. Zaslužijo vso pohvalo in zahvalo. Rešile so ves ostali trg. Kočevska in srednjevaška so se pripeljali z vlakom. V Ljubljani so bili pripravljeni vojaki s parno brizgalno, ki pa jih je glavarstvo odpoklicalo, ker je bila za enkrat velika nevarnost odstranjenja. V pol ure je bila na mestu tudi skoro vsa župnija: moške, žene in dekleta, ki so neumorno delali celo noč. Bog naj povrne vsem!

Ker so bili prvi poljski pridejki vsi pod streho, kakor tudi vse seno, je v teh dragih časih pomoč dvakrat potrebna.

Obračamo se do dobrih rok za podporo, ki naj se pošlje župnemu uradu ali pa županstvu v Ribnici.

Ribnica, 25. julija 1915.

Četudi je ponoči od sobote na nedeljo deževalo, kakor da bi lilo iz skafa, se je še danes kadilo iz Rudeževih gospodarskih poslopij. Pogorišče se še vedno straži. Nevarnosti sicer ni, ker ni veterno, a seno le še vedno tli.

Zažgali so otroci. Gospod dekan je še minulo nedeljo poslal starše, naj pazijo na otroke, a je velik križ: očetje pri vojaki ali pa v Ameriki, matere na polju, otroci so pa prepuščeni samim sebi. Tudi na deželi so že zdaj potrebna zavetišča otrok.

Pogled na pogorišče je strašno žalosten. Tam, kjer so stale prej lepe hiše in obširna gospodarska poslopja, štrle zdaj kvišku gole stene in dimniki, ves pridelek je uničen in so ljudje strašni reveži, ker nimajo ničesar dajati v lonec in so že zdaj navezani na milosrdna srca. Da odpomore prvi bedi, je častiti gospod dekan Škubic razdelil med pogorele večjo vsoto denarja, ki sta jo zložila z gospodom kaplanom.

Časa, ko je pričelo goreti, se ne more točno dognati, eni trde, da je že gorelo ob pol treh, drugi ob štirih, izbruhnil pa je požar ob petih popoldne. Ognjegasci in domačini so delali z nadčloveško silo, da se je požar omejil. Na pogorišču sta bila ves čas č. g. dekan Anton Škubic in župan Fr. Češarek, kočevski g. okr. glavar se je takoj pripeljal in je ostal dolgo v Ribnici. Vsi so storili svojo dolžnost; ognjegasci, domačini, a Ribničani najbolj hvalijo vrlo dekleta, ki so gonila brizgalne in delala, ko so že moške opešali.

Da se ni požar razširil tudi na trg in da ni bila nesreča še strašnejša, je zabranilo drevje na graščinskem parku in zid, ki obdaja grad. Najbolj je pa zadušil požar že danes ponoči. »Bog je pomagal,« pravijo Ribničani, da ni bilo še strašnejše.

Škoda je ogromna. Kolikor se je danes popoldne precenilo, znaša nad 310.000 K, zavarovani so bili pogoreli po lastnih navedbah za 132.054 K. Cenila pa se ni škoda na sadnem drevju in na vrtovih. Drevje je ožgano in se bo zarastlo šele čez leta. Mirno se zato lahko trdi, da znaša cela škoda približno 400.000 K.

Po požaru je bilo največ škode zadane Rudeževi graščini škoda se ceni na 100.000 kron, zavarovalnica pa znaša 16.000 K.

Novo lepo elektrarno Jakoba Oražna je požar skoraj čisto uničil. Štrle le zidovi kvišku, tudi daljnovidni so pretrgani in uničeni. Stroji v elektrarni so vsi pokvarjeni. Poleg elektrarne je zgorela tudi hiša, skedenj, kozolec, hlevi, seno, orodje v delavnici, žarnice, pohištvo, skladišče olja. Škoda, zadana g. Oražnu, je cenjena uradno na 88.462 K, zavarovan je bil g. Oražen le za 25.000 K.

Marjeti Oražen je pogorel skedenj, hlevi, kašča, poškodovana je hiša. Škode do 7000 K. Mariji Mlakar je zgorela obleka in pohištvo. Zgorela je Marku Burgerju hiša, vredna 1200 K, zavarovan je za 520 kron. Andolsku Jakobu je zgorela hiša, hlevi, pohištvo, orodje, škode je 3700 K; Mariji Klun je zgorelo pohištvo, orodje in živež, škode ima 1150 K. Franci Peteln je povzročil požar na deskah, drveh in na orodju 2520 K škode, Francu Drobnicu pa 1510 K. Anton Peterlin ima škode 115 K. Škode imajo nadalje Janez Javornik 600, Franciška Petek 200 K. Posestniku Matiji Drobnicu je pogorela hiša s svinjakom, pohištvo, drva; škode ima 2540 K. Tomažu

Poljanšek je pogorela hiša, skedenj, hlev, seno, pohištvo, živež. Škode je 6200 K. Julijani Gorše je povzročil požar škode 2900 kron. Antonu Lesarju je zgorela hiša s kozolcem in gospodarska poslopja, škode ima 5150 kron. Janezu Sušniku je povzročil požar 895 K, Jakobu Koširju pa do 1000 K škode. Francu Pirnatu je zgorela hiša in hlevi. Škoda je cenjena na 3800 K. Zgorela je Marjeti Kerše hiša z delavnico. Škode ima 2700 K. Marku Burgerju je zgorela hiša, orodje, veliko kož in čresla. Škode ima 7950 K, zavarovan je le za 3400 K. Zgorela je hiša Janezu Koščaku kakor tudi hlev in skedenj; škode je 2850 K. Ivani Petek je napravil požar 120 K škode. Hiša s pohištvo in žitom je zgorela Marjeti Klun, ki ima 3200 K škode. Simonu Gorše je zgorela hiša, več gospodarskih poslopij, orodja in ima škode 13.020 K. Ivani Benčina je zgorela hiša, gospodarska poslopja, veliko sena in živeža, škoda se je cenila na 7950 kron. Janezu Klun je zgorela hiša, hlev, pohištvo. Škoda znaša 1460 K. Petru Primšarju je povzročil požar 1700 K škode. Zgorela mu je hiša, živež, pohištvo in svinjak. Janezu Pucelj je zgorela hiša, kovačnica, orodje, 4 vozovi v delu; škode ima zgorela Janezu Petek, ki ima škode 8200 K. Hiša z gospodarskimi poslopji je 10.150 K. Zgorela je nadalje hiša s skedenjem Alojziju Škerbecu, ki ima 2185 K škode. Na pohištvo in živežu ima Marija Andolšek 50 kron škode. Mihi Škrabec je uničil požar hišo, polarnico, gospodarska poslopja. Škode je 13.950 K. Ana Žurih ima škode 650 K. Tereziji Burger je uničil požar hišo z gospodarskimi poslopji; škode ima nad 6000 K.

Danes popoldne se je cenila po občinskem svetu škoda skupno z orožniškim stražmojstvom. Pohvaliti se mora, ker se je cenitev tako hitro izvedla. Za občinski zastop sta vodila cenitev g. župan Franc Češarek in g. podžupan Pelc. Ribniško županstvo je vložilo tudi prošnjo na deželno vlado in na krajski deželni odbor. Pomoč je pogorelcem nujno potrebna, ker nimajo živeža in obleke. Skrbijo pogorele tudi, kje na idobe delavce, da jim hitro zopet zgrade domove in gospodarska poslopja. Hud udarec je, ker je uničil požar žetev. Obširna pomožna akcija je nujno potrebna.

PROŠNJA.

Dne 23. t. m. je v trgu Ribnica pogorelo 21 gospodarjem, da ne štejemo gostačev, 52 poslopij z vsemi letošnjimi pridejki, kakor krmo, živili; uničena je oprava, obleka, gospodarski stroji itd. Beda je v današnjih dragih časih tako velika, da smo primorani, obrniti se do dobrih src za pomoč. Hvaležni smo za vsak dar, naj si bo v denarju ali naravnih, ki naj se blagovolji poslati dekanijemskemu uradu ali pa županstvu v Ribnici, ki bosta darove vestno razdelila med uboge pogorcele.

Ribnica, dne 25. julija 1915.

Franc Češarek, župan.

Anton Škubic, dekan.

ZAHVALA.

Županstvo v Ribnici se tem potom prav lepo zahvaljuje vsem gasilcem, posebno tujim gasilnim društvom za naglo pomoč 23. t. m. v silni požarni nevarnosti.

Županstvo Ribnica, 24. julija 1915.

Župan: Češarek.

Drugi teden bitke na Goriškem. Neuspeh drugega laškega splošnega napada čezdalje bolj jasen. — Naše brodogradnje napadla italijanska vzhodno obrežje in napravilo veliko škodo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. julija. Uradno se poroča: Čeprav bitka na Goriškem tudi včeraj in danes ponoči še ni bila končana, je vendar popolni neuspeh drugega splošnega napada Italijanov vedno bolj jasen.

Proti goriškemu območju se je pričel včeraj zvečer na višini pri Podgori nov napad, ki je bil že po topniškem ognju v kali zaduščen. Protinapad naših tamošnjih čet je vrgel sovražnika popolnoma nazaj.

Na severozahodni strani doberdobske planote so postali italijanski napadi slabši in redkejši. Ponoči so popolnoma prenehali. Ponovne napadalne poizkuse sovražnika na fronti Polazzo — Vermeigliano smo lahko ustavili. Pri Selcah je včeraj dopoldne sovražnik udril v del naših jarkov na robu planote. S ponočnim protinapadom smo pa dobili vse prejšnje postojanke zopet v svojo last ter smo vrgli sovražnika na celi črti nazaj. Današnji dan se je že mirnejše pričel.

V okrožju Krna so bili zopet vsi sovražni napadi odbiti. Pri tem se je inian-

terija nadvojvode Jožefa posebno odlikovala.

Na tirolski in koroški fronti je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

DOGODKI NA MORJU.

Dunaj, 24. julija. Uradno se poroča: Dne 23. t. m. jutraj so naše križarice in ladje železnico na italijanskem vzhodnem obrežju v dolžini nad 160 kilometrov uspešno obstreljevale. Železniške postaje v Chienti, Campo Marino, Fossacesia, Termoli in Ortona so močno poškodovane, ene v San Benedetto in Grottamare so vsled ognja naših topov zgorele. V Ortoni je vodni stolp razstreljen, pontonski prostor poškodovan, in neki tender vlačilec potopljen. Dve tovarni v Ortoni in ena v San Vito sta zelo težko poškodovani. Porušenih je več tovarniških dimnikov. Železniški viadukti pri Termoli so porušeni, most čez reko Moro se podira in razen tega je razstreljena ena vojašnica v San Benedetto. Semafor na Tremitskih otokih je

razrušen, tamošnji kabel razdrt. Sovražnih pomorskih sil nismo opazili.

Mornariško poveljstvo.

× × ×

Po najnovšem uradnem poročilu se se boji na Goriškem omejuje na močan artiljerijski ogenj. V tej nad teden dni trajajoči bitki so Italijani zopet spoznali, da ne morejo nikamor naprej kljub ogromnim žrtvam. Vse napade so naše železne čete odbile, kjer se je pa Italijanom posrečilo, da so vdrl v naše jarke, so jih pa naši junaki s protinapadom vrgli ven.

Poleg tega novega poraza na Goriškem so pa Italijani zopet občutili drznost naše mornarice. Kakor znano, nam je italijansko brodogradnje pred nekaj dnevi napravilo v južni Dalmaciji obisk, pri katerem je nek naš podmorski čoln potopil laško križarko »Giuseppe Garibaldi«. Dne 23. julija so pa naše ladje Italijanom vrnilo obisk. Naše križarke in torpedovke so na 160 km dolgi črti z uspehom obstreljevale italijansko vzhodno obrežje. Cilj obstreljevanja je bila železniška proga, ki vozi ob obrežju. Cela vrsta imen se navaja v uradnem poročilu. Najsevernejši kraj je Porto Civitanova ob izlivu reke Chienti v provinci Macerata. 36 km južno od Chienti leži kraj Grottamare s 4000 prebivalci, 6 km dalje južno je San Benedetto del Tronto z okoli 10.000 prebivalci. Dalje južno so napadle mesto Ortono, ki ima okoli 15.000 prebivalcev in je precej razvito trgovo mesto. Najbolj južna točka, proti kateri je bil naperjen naš napad, je Campomarino. Škoda, katero so napravile naše ladje, je zelo znatna. Na termitskih otokih so porušile opazovalno postajo in pa kabel, ki veže otoke s celino. Tudi železniški viadukt pri Termoli je porušen, most čez reko Moro se je udril. Na teh točkah bo tedaj železniški promet za del časa ustavljen.

Nekaj pa je treba posebno poudariti. Ko so pred kratkim laške ladje brezuspešno obstreljevale Cavtat, je italijansko uradno poročilo posebno opozarjalo na dejstvo, da se avstrijske ladje niso postavile v boj. Kje so pa bile pri zgoraj navedenem obstreljevanju laške ladje? Saj je vendar italijanska mornarica precej močnejša od naše in je prav gotovo dobila poročilo o našem napadu, pa je ni bilo blizu. Vsekako smo lahko zadovoljni z delovanjem naše mornarice, ki umé trajno zaposlovati sovražnika.

× × ×

Poročilo italijanskega generalnega štaba.

Dunaj. (Kor. urad.) Italijanski generalni štab poroča dne 22. t. m.: Na tirolskem, na Tridentinskem in v Karniji je položaj neizpremenjen. Na bojni črti ob Soči se je razvijala naša ofenziva v celem odseku Krn—Kras. Dasi je sovražnik izvedel protinapad, da bi odrezal naše levo krilo od mostov čez Sočo, smo povsod obdržali svoje prvotne postojanke in smo na nekaterih točkah znatno napredovali. Ujeli smo zopet 500 sovražnikov in smo zaplenili veliko orožja in streliva. Letalci in ujetniki so poročali, da so došla nova ojačenja, ki so bila po teh izpovedih z največjo naglico in v neredu odposlana v bojno črto, da nadomeste težke sovražne izgube.

Poročilo italijanske mornarice.

Ponoči na 21. julij je metal nek naš zrakoplov bombe na Šempolaj in na nabrežinsko železnico. Vse bombe so razpočile z najboljšim uspehom. V minuli noči smo obnovili podoben napad na nabrežinsko železnico. Vrgli smo zelo uspešno veliko težo eksplozivnih snovi. Oba zrakoplova sta se nepoškodovano vrnila, dasi sta bila izpostavljena vztrajnemu ognju pušk in topov. Danes ob jutranji zori je sovražnik s petimi lahкими bojnimi ladjami (ena poizvedovalna ladja in štirje torpedni rušilci) obstreljeval Ortono, nekaj prog obrežne železnice iz Ortone v Petaso in otok Tremiti. Le v Ortoni moramo obžalovati smrt nekega starca in nekega 14 letnega dečka. Škoda na blagu je male važnosti.

Bitka ob Soči.

Rim, 22. julija. (Kor. ur.) »Messaggero« piše iz Vidma, da se bitka na kraški planoti še nadaljuje. Boj divja skoro dva dni in dve noči brez prestanka. Italijani so s težkimi izgubami in neprimernim junaštvom že vzeli del višin, ki obvladujejo Tržič in Gorico. Kralj je bil skoro ves čas navzoč pri tej bitki, o kateri se pa radi stroge cenzure še ne more na drobno poročati.

Kako je na fronti?

Dne 24. maja ob 6. uri jutraj je priplaval zrakoplov nad Kanalsko dolino. — Mi smo na levem bregu, Italijani pa na desnem bregu Soče. Topovi bobnijo vsak dan, kakor v peku je. Na sv. Rešnjega Telesa so prvič v večjem obsegu obstreljevali našo fronto, pa brez uspeha. Ze je nad tri tedne vojaka, pa dosedaj smo imeli minimalne izgube (11 mrtvih, okoli 20 ranjenih).

Na 13. junija so obstreljevali zvonik v Kanalu ter so ga prestrelili na dveh krajih. Zvonovi so nepokvarjeni. Zvonik še stoji. Cerkev je nepoškodovana. Župnišče je poškodovano. Dne

30 sekund, nekaj korakov pred italijanskim bataljonom se pokaže belkast oblak, pa nekoliko oddaljen za bat. Telefon! Predalec! In zopet oblak — ravno nad bataljonom. Telefon! Dobro, izvrstno! Zdaj pa ni bilo treba več telefonirati. Granate in šrapneli so frčali in žvižgali, da nam je srce kar skakalo od veselja in nad italijanskim bataljonom je pokalo in stokalo, da so se ti v resnici spravili takoj v skok in galop, kolikor jih tam ni obležalo. Res, zanimiv prizor! A kljub temu me ni veselilo tam dolgo časa čepeti in mogoče čakati, da bi tudi meni Italijani poslali neljubih pomaranč; naj jih raje shranijo za poznejšo večjo lakoto, sem si mislil, ter sem jim potuhnjeno izginil iz vida. Komaj pridem pod rob vrha, že priteče drugi poročnik z vestjo, da je italijanska patrulja na svojem mostičku prekorčila Sočo in sedaj se je pričela ista storja kot prej. — Grem naprej v zatinski hotelček, kjer mi g. stotnik postreže s komišom namazanim s surovim maslom, — nakar se poslovim od prijaznega kraja, blagoslovivši vojake in želeč jim obilo sreče in blagoslova...

Dne 25. in 26. maja so se v bližnje zakotne grupe izseljevali skoro vsi okoličani in tudi ostali Tolminci, izvzemši Zatočince, ki so se vsled manjše nevarnosti izselili bol počasi. 27. maja so bili izgnani tudi Volčani z živino vred. Italijani so hoteli udrati v Volče skozi Kamnico in pri »strelšču«, a so bili krvavo odbiti.

(Dalje.)

14. junija so bombardirali Kanal, pa ne znatno. Padlo je več granat. Poškodbe so na 14 krajih, pa so malenkostne. Žal je 13. junija zgubil življenje pridni, dober gospodar Miha Kodelja; zadel ga je košček granate pri odprtini vrat. Tudi eno kravo je ubilo. Druge vasi, kakor Moroko, Verh, Badrej, Sogi, Avče, Deskle so nepoškodovane. V Plaveh grozovito bobni že tretji dan. Dne 15. junija so začeli že ob 1. uri zjutraj, a dobili so batine. Italijani imajo velikanske izgube.

Boji na krnskem ozemlju. Hrvatje branilci slovenske zemlje.

Hrvaški listi poročajo: V fronti so nas obdelavale sovražne 10- in 15 centimeterske havbice. Ob celi črti nas je iskala s svojim ognjem sovražna pehota; iz njenih vrst so nam prinašale italijanske pozdrave tudi gorske granate. Samo v mojo zelo stisnjeno postojanko je padlo 200 granat. Bučalo je in treskalo, da sem menil, da ne pridem več živ iz boja. Bombardiranje je trajalo oba prva dneva julija. 3. julija zjutraj je sledil rezek alpski napad. 6. julija je bil vroč dan. Nisem zmožen, da bi to opisal. Ob 4. zjutraj se je začel moreč artiljerijski ogenj. Trupla padlih junakov, ki smo jih bili prejšnji dan pokopali, so italijanske granate izkopalje. Ob 4. uri 30 minut zjutraj so nastopili trije bataljoni alpincev in bersaglierov, ki so elita italijanskih čet, k naskoku. Razvila se je rokooborba. Stotnik Kastner, junak junakov, je bil ob tem ranjen. Poročnik Rajišić je dobesedno branil skalni vrh do zadnje kapljice krvi. Moštvo je vpilo: »Dokler je še kak Zagorec, Italijani ne bodo osvojili čeril!« Italijanom so lučali kamenje v obraz. V boju z rokami smo se bili z bajoneti, sekirami, lopatami, da, celo z zobmi. Rezervna kadeta Šolc in Gelb sta bila v tem boju ranjena. Na pomoč je prišlo pol stotnije pod poveljstvom poročnika Pollacka. Trobentači so trobili k naskoku kakor leta 48. Odmevalo je od skalnih sten. Nadporočnik Femen je s svojo stotnijo izvršil protinaskok. Italijani so morali zapustiti postojanko, ki je bila le 100 korakov pred nami, in se umakniti na goro na oni strani. Zvečer je nastopil razmeren mir. Ospredje je posejano z italijanskimi mrličji. Tako je naš bataljon dokazal, da se more domovinska ljubezen in hrvaška hrabrost upirati tudi trikratni premoči italijanskih čet. Nj. ekselencija general Boroevič je brzojavil: »Živio bataljon! Slava palim junakom!« Po prizadevanju častniškega zbora se je uvedlo zbiranje za svojce padlih junakov. Zbrali smo že nekaj sto kron in jih pošljemo v Zagreb.

Cadorna v zadregi.

Dunaj, 25. julija. (Kor. ur.) V obupnih poizkusih, da bi zatajili izjavo načelnika italijanskega generalnega štaba conte Cadorna 3. avgusta 1914 avstrijskemu vojaškemu atašeju v Rimu, se oklepa zdaj »Agenzia Stefani« popolnoma postranske okolnosti, ker je nek dunajski list pod števil. 31 v rdeči knjigi objavljeno brzojavko gr. Berchtolda poslaniku Merseyu pomotoma označil za brzojavko poslanika grofa Berchtolda. »Agenzia Stefani« se pač ne bo posrečilo, da bi odvrnila pozornost javnosti od zelo značilne vsebine te brzojavke na čisto postransko in nestvarno podrobnost.

Italijani vpoklicujejo prvo in drugo kategorijo.

Lugano, 25. julija. (Kor. ur.) Z manifestom so poklicani pod zastave: Rezervisti prve kategorije letnika 1889 vseh grenadirskih polkov; prva in druga kategorija alpincev in linijske pehote letnika 1885 v okrožjih Cagliari in Sassari; prva in druga kategorija letnika 1885 vseh bersaglierskih polkov; prva kategorija letnika 1884 celokupne poljske artiljerije; prva in druga kategorija letnika 1886 celokupne obrežne in trdnjavske artiljerije; prva in druga kategorija letnika 1885 saperjev in pionirjev ter ženijstva, izvzemši lagunske specialiste; prva kategorija letnika 1886 telegrafskih čet. Vsi vpoklicani imajo nastopiti službo 31. julija t. l.

Novo laško posojilo.

»Zeit« prinaša iz Lugana 32. julija: Četudi je italijansko časopisje izpolnilo svojo dolžnost in proslavljalo uspeh posojila, vendar prihaja resnica na dan. Današnji »Corriere« in »Idea Nazionale« pišeta v uvodnikih, da mora buržoazija pri prihodnji priliki mnogo več storiti in nihče ne dvomi, da stojimo neposredno pred tako priložnostjo.

Naj se zaganjajo v Barzilaia!

»Polit. Korresp.« pravi, da so Barzilaia zato poklicali v kabinet, ker smatra Salandra za manj nevarno, če bo zborničnim napadom radi počasnega napredovanja vojaške akcije odgovarjal Barzilaia, ki kot Tržačan in voditelj iredente najbolj koprneče hrepeni po osvoboditvi neodrešenih bratov.

Socialistična akcija proti kralju narašča.

Rotterdam, 24. julija. Iz Rima se poroča, da vlada nastopa proti socialistom z odredbami, kajti socialistična agitacija proti kralju narašča in dobiva med ljudstvom vedno več tal. Posebno se obrača razpoloženje proti razširjenju vojne na Nemčijo in Turčijo, posebno pa je vse proti temu, da bi se Italija udeležila dardanelške akcije.

Italijanske finančne skrbi.

»Baseler Anzeiger« poroča iz zanesljivega vira: Viseči dolg Italije je že ob začetku vojne znašal okroglo dve milijardi lir. Ako sta obe domači posojili začasno vojne tudi res prinesli dve milijardi, bi to ravno zadostovalo, da bi konsolidirali gornji dolg. Vojna je pa Italijo sedaj že tudi stala najmanj dve milijardi, ker je vojevanje zanj vsled pomanjkanja premoega in železa še mnogo dražje, nego za druge države. Anglija je bila pripravljena dati Italiji 3 milijarde posojila proti temu, da Italija pošlje v London 1 milijardo v čistem zlatu. Tega Italija ni mogla, ker je njena valuta itak že skrajno ogrožena. Italija hoče menda sedaj dobiti denarja za ceno krvi svojih sinov. Na koliko se neki ceni posamezni armadni zbor?

Oblegovalno stanje v srednji in južni Italiji.

»Tagesanzeiger« poroča iz Lugana, da je vlada proglasila v srednji in južni Italiji oblegovalno stanje.

Pravljice italijanskega poročevalstva.

Dunaj, 24. julija. (Kor. ur.) Iz vojne poročevalskega stana se javlja: Glasilo italijanske vlade »Giornale d' Italia« z dne 17. julija je priobčilo vest, da je neki sicilski vojak ujel z lasom (z vrvjo na zanjko) nekega avstro-ogrškega generala ter ga pripeljal k svojemu polku. Kralj da je moža takoj odlikoval z zlato hrabrostno svetinjo ter ga obdaroval s 1000 lirami. Upamo, da je mogel Sicilec kralju pokazati vsaj laso, če že generala ni imel. Italijanski generalni štab bi gotovo ne zamudil prilike, da bi razbohnel tako ujetje. Tega pa ni storil, in s tem je ta pravljica — rešena.

Italijanska prevozna ladja trčila z grškim parnikom.

Madrid, 24. julija. (Kor. ur.) »Imparcial« poroča iz Tangera, da je vsled megle v morskoi ožini neki italijanski prevozni parnik, ki je imel na krovu 2000 pod orožje vpoklicanih Italijanov iz Amerike, zadel ob grški parnik »Hagios Giorgos«. Obe ladji sta dokaj poškodovani. Italijanski prevozni parnik je odplul sam v Gibraltar, grško ladjo pa je neka angleška privlekla v Tanger.

Laški vojaki »besneči vrage«.

»Berliner Tageblatt« poroča, da uradna »Agenzia Stefani« zopet slavi »brezprimerno junaštvo laške armade. »Pri nekem bajonetnem napadu je bilo kar grozno videti naše vojake. Osupli Avstrijci so se zastonj poizkušali ustaviti tem »besnečim vragom«. Naglo so zapustili svoje utrjene postojanke.« (Kje neki je bilo to? Ko pa imamo mi vse svoje prvotne postojanke v rokah. Kje so »besneči vrage«? Vprašanje uredništva.)

Sv. oče o tragiki vojske.

Rim, 24. julija. (Kor. ur.) »Tribuna« poroča: Sv. oče je govoril danes v kardinalskem kolegiju, ki mu je čestital ob imendanju o tragičnih dogodkih vojske. Trdi se, da je bil govor sv. očeta zelo važen, a se vsebina radi zasebnega značaja slavlja ne bo objavila.

Lugano, 25. julija. (Kor. ur.) Sveti oče je sprejel včeraj svoj dvor in člane kardinalskega kolegija, ki so mu čestitali ob njegovem imendanju. Kardinal dekan Vanutelli je prečital addresso, na katero je odgovoril sv. oče z nekaterimi besedami zasebne zahvale. Sv. očetu je došlo veliko čestitnih brzojavov.

Sveti oče za varstvo cerkva in svetišč.

Dunaj, 24. julija. (K. u.) Politična korespondenca javlja: Apostolski nuncij je 27. junija po naročilu sv. očeta avstro-ogrski vladi naznanil skrb, ki navdajajo papeža zavoljo nevarnosti, nastalih vsled vojne, za spomenike, cerkve in svetišča na Italijanskem, zlasti po primorskih mestih ob Adriji, kakor na primer slavno svetišče Loreto pri Jakinu.

Zunanji minister je po sporazumljenju z Znanim vodstvom poslal spunciju Scapelliju dne 13. julija sledeči odgovor: Dokler ne bodo svetišča v Loretu in njegovi okolici z italijanske strani porabili za vojaške namene, bo zavarovano ne le pred napadi, marveč tudi pred poškodbami po vojnem delovanju avstro-ogrskih čet. Isto velja glede ostalih za službo božjo posvečenih krajev, ki bodo vedno varni pred napadi z avstro-ogrške strani in celo pred slučajnim poškodovanjem, razen če bi italijanska armada v njih blizini delala naprave ali izvajala operacije, ki spadajo med

vojna podvzeta, proti katerim bi se morali z naše strani izvajati protikoraki.

× × ×

Italija se udeležila dardanelške akcije.

Iz Aten se poroča 21. julija: »Chronos« poroča iz Mudrosa: Včeraj je priplul v tukajšnje pristanišče italijanski torpedorušilec. Z njim se je pripeljal načelnik italijanskega admiralnega štaba in se posvetoval s francoskimi in angleškimi admirali o udeležbi več italijanskih ladij v akciji proti Dardanelam.

Napetost med Turčijo in Italijo.

Lugano, 24. julija. »Giornale d' Italia« ugotavlja, da stoji odnosaji med Italijo in Turčijo na noževni ostrini. Ker turške oblasti v Mali Aziji najstrožje preiskujejo italijanske poštne parnike in so izpostavljeni potniki ob vkrcaju in izkrcanju največjim neprijetnostim, je bil ladijski promet v Sirijo in Palestino popolnoma ustavljen. Tamkajšnji italijanski Maloazijsci so se s svojim konzulom že podali na ameriške ladje. V Smirni, Aleppu in Adoni je še 10.000 italijanskih podanikov, o katerih osodi še ni ničesar znanega.

Rim, 24. julija. (K. u.) »Giornale d' Italia« poroča, da je glede na razmere s Turčijo sklenil italijanski državni svet: Ministrski svet je vzel z zadoščenjem v vednost poročilo o odločnih korakih zunanjega ministra Sonnina, naj bi visoka porta opustila svoje sovražne stališče. Drugi italijanski listi pa namigavajo, da turški poslanik v Rimu živahno dela na to, da bi se mirnim potom poravnal z Italijo nastali spor.

Vojska s Turčijo — sklenjena stvar.

Lugano, 25. julija. Zdi se, da je vojska s Turčijo sklenjena stvar. Rimski listi si izmišljajo, da bi utemeljili vojsko, izkrc-

5. ruska armada poražena in razkropljena. — Narevski trdnjavi Rožan in Pultusk osvojeni. Nemci prekoračili Narev. — Lep uspeh armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda. — Od 14. julija dalje ujetih nad 125.000 Rusov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. julija. Uradno se razglša: Včeraj je sovražnik vsled zmagovitih napadov, katere je izvršila armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda, med Vislo in Bistrico na 40 kilometrov široki fronti izpraznil svoje postojanke in se je umaknil za osem do deset kilometrov proti severu v svojo tamkaj že pripravljeno črto. Njegovi poizkusi, da bi se ustavil v istotako že v vmes pripravljenih postojankah, so se razbili ob pritiskanju naših zborov. Število zadnjih naznanjenih ujetnikov, ki jih je zajela armada nadvojvode Jožefa, je naraslo na 45 častnikov in 11.500 mož.

Severno od Grabieszeva so udrle nemške čete v sovražne postojanke. Pri Sokalu so Rusi zamenali ponovili svoje napade proti našim postojankam. Na vzhodnem bregu reke, neposredno vzhodno od Ivangoroda, je sovražnik podvzel nekaj brezuspešnih sunkov proti četam našega sedmograškega zbora.

Na ostalih delih fronte je položaj pri menjajoči se silovitosti bojov neizpremenjen.

Zvezne čete so med Pilico in Buгом od 14. julija naprej zajele okoli 50.000 Rusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 25. julija. Uradno se poroča: Na ruskem bojišču je včerajšnji dan potekel razmeroma mirno. Pri Ivangorodu so naše čete odbile slabotne sunke sovražnika. Južno od Krylova smo preprečili poskus Rusov, da bi prišli čez Bug.

V ostalem je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. julija. Uradno se poroča:

Severno bojišče.

Armada generala pl. Belowa je pri šavlih premagala peto rusko armado. Po desetdnevnem trajnem boju, pohodu in zasledovanju se je nemškim četam včeraj posrečilo Ruse v okolici Rozalin in Szadov prisiliti k boju, jih poraziti in razkropiti. Od začetka te operacije od dne 14. julija smo zajeli 27.000 Rusov, 25 topov, 40 strojnih pušk, preko 100 naloženih in vpreženih municijskih vóz, nešteto prtljage in ostalega vojnega materiala.

Ob Narevu je armada generala pl. Gallwitza v vztrajnem naskoku, kateremu se ni bilo mogoče ustavljati, osvojila trdnjavi Rožan in Pultusk ter si je med obema

nje turškega zbora, 300 turških ter nekaj nemških častnikov in več tisoč mož na obrežju Solum v Libiji.

× × ×

Srbsko-laška napetost.

Lugano, 23. julija. Znani Luciano Magrini zopet pošilja iz Niša neprijetne vesti. V Srbiji in Crngori raste odpor proti Italiji. Srbi zahtevajo celo Dalmacijo in Trst (!) in ne priznavajo nobene laške zahteve po Adriji. Očitajo Italiji, da hoče stopiti na Balkanu na mesto Avstrije. Magrini pravi, da je med Italijo in Srbijo vsak sporazum glede Adrije izključen. Srbi so 16. julija res zapustili Drač, nakar je »Agenzia Stefani« poročala, da ga sploh nikdar niso zasedli. Sedaj stoji Srbi v Albaniji na črti Tirana—Elbassan, pa odklanjajo vsako nadaljno koncesijo.

Laški mornarji v Draču.

»Neue Freie Presse« poroča 24. julija iz Curiha: V Draču se je izkrcal bataljon laških mornarjev, ki so napravili zono kakor v Valoni.

× × ×

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. julija. Uradno se poroča: Na Goriškem se je sovražnik včeraj čez dan omejil na močan artiljerijski ogenj. Obupni ponočni napadi proti našim postojankam na Doberdobski planoti so se zopet izjalovili s težkimi izgubami Italijanov in niso mogli nič izpremeniti na dejstvu, da je naskok proti primorski obrambni postojanki zamen.

Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

krajema izsilila pot preko te reke. Močne naše sile stoje že na južnem bregu. Dalje proti severu in proti jugu so naše čete prodrele proti reki.

V bojih med Njemenom in Vislo smo od 14. julija naprej zajeli 41.000 Rusov, 14 topov in 90 strojnih pušk. Kar smo vojnega materiala uplenili v Rožanu in Pultusku, se še ne more pregledati.

Pred Varšavo smo v manjših bojih zadnjih dni zajeli 1750 Rusov in 2 strojni puške.

Severno od izliva Pilice so nemške čete dospele do reke Visle.

Jugovzhodno bojišče.

Od izliva Pilice pri Kozienisze (severozahodno od Ivangoroda) smo Ruse vrgli preko Visle, pred Ivangorodom so se naše čete pomaknile bližje k trdnjavi.

Med Vislo in Buгом se boji trdovratno nadaljujejo. V okolici Sokala smo odbili ruske napade proti postojankam pri obmostju. Neki thurinski polk se je pri tem posebno odlikoval.

Nemške in avstrijske čete armad generalnega polkovnika pl. Woyrischa in generalnega feldmaršala pl. Mackensena so od 14. julija dalje ujele okoli 50.000 Rusov. Natančnega števila vplenjenega materiala še ni mogoče pregledati.

Najvišje armadno vodstvo.

Berlin, 25. julija. Veliki glavni stan: Pri armadi generala pl. Belowa so se vršili boji z zadnjimi četami sovražnika. Včeraj je bilo ujetih nadaljnjih 6000 Rusov.

Pri napadih ob Jesiji južno od Kovna in v okolici Dembova, 10 km severovzhodno od mesta Suwalki smo osvojili ruske jarke.

Narev smo prekoračili na celi črti od južno od Ostrolenke do Pultuska. Jugovzhodno od Pultuska so naše čete bližajo Bugu. Jugozahodno od te trdnjave smo kljub vztrajnemu odporu sovražnika dosegli črto Nasjelsk—Gzowo. Zahodno od Blonje smo vzeli več sovražnih postojank in južno od Varšave osvojili kraje Ustanow, Lebiska in Jazgarzew.

Na jugovzhodnem bojišču položaj pri nemških četah neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

Kraji Ustanow, Lebiska in Jazgarzew leže okoli 25 km južno od središča Varšave. Gzowo leži 10 km južno od Pultuska južno od središča Varšave. Gzowo leži 10 km južno od Pultuska od cesti Pultnik—Serozk.

× × ×

Zadnji dnevi so prinesli zaveznikemu orožju zopet velikanske uspehe. Hindenburg je pri Šavlih porazil in razpršil 5. rusko armado. Ob Narevu so nemške čete osvojile trdnjavi Rožan in Pultusk, na 40 km dolgi črti prekoračile reko in se sedaj bližajo Bugu. S tem je Varšava ogrožena tudi od vzhoda, predvsem pa je v nevarnosti zelo važna železniška proga Varšava — Bjelostok — Grodno.

Na črti Ljublin — Holm so Rusi še vedno zasledovali svojo dosedanje taktiko, da kolikor mogoče zadrže prodiranje 4. in 11. armade in ju s krilnimi napadi v smeri proti Sokalu ob Bugu ogrožajo. Oba poizkusa sta se izjalovila, ker je sovražnik včeraj končno moral izprazniti svoje postojanke proti armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda med Bistrico in Vislo v dolžnosti 40 km in se umakniti 8 do 10 km proti severu, medtem ko so deli armade generala Böhm Ermollija odbili vse ruske napade pri Sokalu.

Ti nadvse srečni dogodki, od katerih je treba posebno poudarjati predor narevske črte, v zvezi s ogromnimi izgubami Rusov v zadnjih dneh, ki znašajo od 14. t. m. naprej samo na ujetnikih nad 125.000, z mrtvimi in ranjenimi pa gotovo do 200.000, nam kažejo sliko novega velikanskega poraza, ki so ga doživele ruske armade v zadnjih dneh.

POROČILO RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Dunaj. (Kor. urad.) Ruski generalni štab poroča: Pri Šavlih se zbira sovražnik na potih zahodno od ceste Mitava — Šavli. Onstran Jemena so bili 21. t. m. ljuji boji ob potoku Jezja. Južnozahodno od Kovna ob narevski bojni črti pri rožanskem območju so se bili trdovratni boji. Pri Mrozki Havki (južno od Rožana) so pokosili kozaki ob nekem protinapadu neko nemško stotnijo. Na levem bregu Visle so zasedle naše čete postojanke pred črto Blonje — Nadarzyn in Ivangorod. Boj med Vislo in Bugom je postal 21. t. m. zopet zelo trdovraten. Sovražnik je nastopal posebno v smeri Belzyce — Travniki — Vojslavice — Grubieszow. Več višin je menjaval gospodarje. Ob Bugu se bijejo trdovratni boji od Grilova do Dobrotvora. V široki črti navzgor ob reki pri Sokalu smo desni breg reke Bug izčistili od sovražnika in smo v vasi Poturzyca ujeli 1500 sovražnikov.

OESTRELJEVANJE IVANGORODA.

Budimpešta, 25. julija. Nemška težka artiljerija je že pričela obstreljevati trdnjavo Ivangorod.

VSAK DAN 16—24 km NAPREJ V RUSIJO.

Warnsdorf, 24. julija. Neki učitelj, ki služi kot nadporočnik v armadi, piše svojim domačim s Poljskega: Ob prehodu čez San pri Seniawu smo bili zelo zaposleni. Rus je moral iti, čeprav nerad, rakovo pot. Malo pred mejo se je Rus zopet uprl. Imel je dobro zgrajene postojanke in nas je gosto kakor toča obsopal s krogli. Moja stotinja je pa kljub temu imela samo enega mrtvega in nekaj ranjenih. Ponoči 27. junija je moral Rus ven! 29. junija smo pre-

Vrnitev beguncev v Galicijo.

Poziv ministra za notranje zadeve.

C. kr. minister za notranje zadeve je izdal sledeči oklic:

Begunci iz Galicije smejo se sedaj vrniti v naslednje galiske politične okraje: Biała, Oswiecim, Chrzanów, Zywiec, Nowi Targ, Wadowice, Bochnia, Myslenice, Limanova, Nowy Sącz, Brzesko, Dabrowa, Mielec, Kolbuszowa, Pilzno, Ropczyce, Grybów, Strzyżów, Krosno, Stary Sambor in oni kraji okrajev Kraków, Wieliczka in Podgórze, ki ne spadajo v trdnjavsko ozemlje.

Begunci, ki so imeli ob izbruhu vojske v enem teh okrajev svoje stalno bivališče, ki niso nesposobni za delo in ki so obenem brez zaslužka oziroma brez vseh sredstev, se pozivljajo, da se vrnejo v svojo domovino.

Za vrnitev v te okraje veljajo naslednja načela:

I. Vsa begunec, ki je imel v enem zgoraj omenjenih okrajev svoje stalno bivališče, dobi, ako glede njegove osebe iz zgoraj omenjenih ali iz državnopolicijskih razlogov ni zadržak, na svoj predlog od politične okrajne oblasti svojega sedanega bivališča oziroma, kjer je cesarska policijska oblast, od te, za potovanje v etapno ozemlje potrebno legitimacijo za vožnjo z vlakom, ki vozijo po vojnovožnem redu.

II. Osebe, ki uživajo državno podporo za begunce, ali katere so popolnoma brez sredstev, dobé prosto vožnjo za vrnitev po progah c. kr. in kr. ogrskih državnih železnic, kakor tudi oprostitve od pristojbin za odpravo svojega voznega blaga na podlagi posebnih priporočilnih potrdil, katere jim izda okrajna politična oziroma cesarska policijska oblast kraja, kjer stanujejo.

III. Osebe, ki uživajo državno podporo za begunce, dobó po svoji vrnitvi v kraj, kjer so v Galiciji stanovali pred svojim be-

gorčili mejo in od tedaj smo prišli vsak dan po 16 do 24 km naprej v Rusijo. Zelo dobro se nam godi. Oskrba je dobra; samo vode večasih primanjkuje, vročina in prah sta pa velika in neprijetna. Polje je vzorno obdelano, skoraj samo žito.

ODLOČILNA BITKA MED VISLO IN BUGOM.

Kodanj, 25. julija. »Berlinske Tiden« poroča iz Petrograda, da označujejo ruski vojaški merodajni krogi bojišče med Vislo in Bugom kot pozorišče, kjer se bo bila odločilna bitka cele vojske. Pričakujejo izredno krvave in dolgotrajne boje na fronti Ostrolenka—Ivangorod.

STRAH PRED »TANNENBERGOM« NA POLJSKEM.

London, 25. julija. (Kor. ur.) Vojaški sodružnik lista »Daily Telegraph« imenuje Mackensenov nastop proti železniški progi Ljublin—Holm najdržnejšo potezo nemškega vojnega vodstva od Hindenburgovega zadnjega napada na vzhodnem Pruskem.

Vojaški sodružnik lista »Daily News« piše: Poročila o usodi Varšave se ne glase pomirjevalno. Je še malo upanja, da bo ruski odpor rešil mesto. Če more veliki knez zadržati Hindenburga ob Narevu, vreči Mackensena nazaj v Galicijo in če more armada, ki varuje Varšavo, braniti napad od zahoda, bo vzdržal Varšavo, sicer se pa mora umakniti, da varuje zvezo z Petrogradom, Moskvo in Kijevom. Pisec izraža nado, da se tu ne bo ponovil »Tannenberg«.

RUSKI VOJAŠKI KROGI O BOJNEM POLOŽAJU NA RUSKEM POLJSKEM.

Kodanj, 24. julija. Iz Petrograda se poroča: Ruski vojaški krogi presojaajo novi bojni položaj tako, da so šele sedaj, ko se je trdnjava Ivangorod pomaknila v bojno območje, dani vsi pogoji za razvoj operacij na razsežni viselski fronti. Fronta je strateški pripravljena in z dobrimi cestami preskrbljena. Po mnenju vojaških krogov dobi ruska vojska šele sedaj možnost, da tudi trdnjavi Ivangorod in Novo-Georgijevsk popolnoma izkoristi, dočim sta dolejši stali obe strani. Pripravlja se najvažnejša, najresnejša bitka, bitka, ki po izjavi strokovnjakov kljub množini udeležencev čet ne bo dolgo trajala. Ruski vojaški krogi smatrajo bojišče med Vislo in Bugom kot areno, na kateri se bo bila odločilna bitka v veliki vojni.

BEG IZ PETROGRADA.

Berlin, 25. julija. »Nationalzeitung« poroča z ruske meje: Številni člani petrograjske družbe so zapustili glavno mesto in se s svojimi umetninami in služinčadjo preselili v Moskvo. Razne banke so iz Petrograda ustavile svoje delovanje.

ZOPET RED V GALICIJI.

Dunaj, 25. julija. (K. u.) Podružnica avstro-ogrskih banke v Tarnovu bo dne 2. avgusta, v Novem Soudžu pa 9. avgusta zopet pričela delovati.

gom, še nadalje skozi štiri tedne pri tamšnjih okrajnih političnih oziroma cesarskih policijskih oblastih državno podporo za begunce, dobe po svoji vrnitvi v kraj, posebnim pismenim potrdilom politične okrajne oziroma cesarske policijske oblasti svojega dosedanjega bivališča, da so uživali tako podporo.

Ugodnost proste vožnje, prostega prevažanja blaga in nadaljne državne podpore pa morejo biti begunci le tedaj deležni, ako vsi v skupni družinski zvezi živé udje dotične družine, kolikor so za potovanje sposobni, kolikor jih je iz omenjenih okrajev in kolikor so bili naseljeni skupaj, o b e n e m i n s k u p a j o d p o t u j e j o v svojo ožjo domovino.

Dalje morajo begunci najpozneje v treh tednih po 3. avgustu 1915 nastopiti potovanje v domovino oziroma najpozneje štiri tedne po 3. avgustu 1915 zglasiti se pri okrajnih političnih oziroma cesarskih policijskih oblastih svojega bivališča v Galiciji, da so se vrnili.

Končno morajo begunci tudi dokazati, da so si dali v teku zadnjih dvanajst mesecev postaviti koze.

Podrobnejše pojasnilo o prosti vožnji in oprostitvi pristojbin za vožno blago dobé begunci pri okrajnih političnih oziroma cesarskih policijskih oblastih.

Oni begunci, kateri so imeli pred izbruhom vojne svoje bivališče v enem zgoraj omenjenih okrajev in se ne vrnejo v zgoraj omenjenem roku, izgubé pri poznejši vrnitvi ne samo ugodnost proste vožnje in prostega prevažanja blaga, ampak tudi pravico do državne podpore za begunce v svojem sedanjem bivališču. V tem slučaju se bode izplačevanje te podpore ustavilo najpozneje tri tedne po 3. avgustu 1915.

Drugi okraji v Galiciji in Bukovini, kamor se bodo smeli begunci brez posebnega dovoljenja dalje vrniti, naznanili se bodo posebej.

Heinold m. p.

Slike iz bojne črte pri Gorici.

IV.

Trpini.

Ponedeljek 12. julija sem jih videl na lastne oči. Opravki so me vodili iz Gorice v Grgar čez sedlo na Prevalu. Bilo je krog 6. zjutraj.

Prihajali so mi nasproti brez števila, moške priletni, starčki, slabici, dečki in deklice — skoraj še otroci, dekleta, žene in starke. Bilo jih za ogromno procesijo. Nosili so nahrbtniki, vreče, koše na plečih in na glavi. Čudno se mi je zdelo vse to.

Vprašal sem starčka, odkod prihaja. »Iz Avč«, mi je odgovoril, otrok mi je dal isti odgovor, starka isti. »Kdaj ste pa šli z doma?« — »Ob eni popolnoči! Pot je strma in dolga, dolga!« — »Pa zakaj?« — »E, gospod,« je bil pretresljiv odgovor, »že tedne nimamo kruha, nimamo moke! Včeraj smo izvedeli, da dobimo v Gorici sirk, pa smo šli na pot. Kdor je mogel, je šel. Vas je skoraj prazna.«

»Odkod pa Ti?« sem vprašal deklico z vrečo na hrbtu. — »Iz Lokovca,« je odgovorila. »Iz Bat,« je rekla druga. »Iz Kala,« je povedala tretja.

Vsa gorska planota od Soče do Čepovana se je vzdignila. Kakor da bi se cel narod selil. Vzdignil se je, hodil sedem do osem ur proti Gorici, da bi dobil malo sirka in prišel do kruha.

Okoli treh popoldne sem se vračal. Solnce je žgalo. Sapice nobene. Prah povsod. Nikjer sence. Pot strma.

In prišli so mi zopet nasproti. Bilo je na rebru pod Prevalom. Starčki in starke; žene in slabici; dekleta, deklice in dečki so prihajali. Prepoten je bil vsak. Vročina je kar žarela iz ordelelih zabuhlih obrazov. Sopli pod težo, ki so jo nosili.

»Koliko pa nesete?« sem prašal starčka. »Gospod, 45 kil ji bo.« — Meni se je zdelo, da mi je nož porinil v srce. Ves jaz sem postal ena sama želja, da bi mu pomagal. »Odpočijte se malo!« sem mu rekel; v vsi svoji domišljiji nisem mogel drugega dobiti. »Ne morem,« je odgovoril počasi, »pot je dolga; še šest ur pred menoj.«

»Koliko pa Ti nesese?« sem vprašal dečka. »15 kil, gospod!« — »In Ti, mala?« — »10 kil.« — »Koliko pa Vi na glavi, mati?« — »25 kil!« — »Pa boste zmogla?« — »Mora biti! Doma imamo otroke, že tedne jokajo in vprašajo po kruhu.«

»Novi Čase.«

S fronte na Goriškem.

Dokaz krščanske ljubezni.

V moj vojni dnevnik je zapisal črno-vojniški zdravnik dr. H. J. sledečo dogodbo iz svojega življenja, ki je vredna, da se otme pozabljivosti.

Š., 15. julija 1915.

Na višinah . . . smo si postavili zdravniki raznih bataljonov in polkov svoja pomožna zdravilišča v hišah, zapuščenih od prebivalcev. V treh različnih dnevih sem doživel grozen granatni dež, ki je veljal vsaj tretji dan vasi sami. — V takem topniškem ognju je bilo težko pripraviti padlim vojakom dostojen pogreb. Vsi smo trpeli vsled tega, toda svojih bolečin nisimo razodeli nikomur. Tega nam ni dopustila neka višja sila — vis major, ki ne pozna nobenega ugovora.

In tu ukaže sanitetni četovodja I. D. iz Ljubna iz lastnega nagiba in ker ni mogel trpeti, da bi njegovi tovariši imeli preplitve in skupne grobove, izkopati v naglici padle junake, ko je boj nekoliko ponehal in jih položiti v bolj globoke in posamezne grobove. Grobove je olepšal z raznimi škatlicami konzerv, z lesenimi križi, na katerih so stala imena in dan smrti. Posadil je tudi grmičje in zelenje na grobove in tako ozaljšal grobove junakov z vsem, kar nudi v naglici kraška planota.

Jaz smatram to delo kot delo junaka, ne zato, ker je zelo nevarno kaj takega izvršiti, ampak zato, ker more človek redko in toliko manj v vojni, svojo naravno sebičnost toliko premagati, da napravi v tako nevarnih okoliščinah lepo delo, o katerem ve, da se ga nihče ne bo spominjal; nihče, rečem, ker je ravno le po in plemenito delo, rojeno v solzah, katerih se pa v vojski ne pozna.

Smatram takega moža za junaka, gotovo toliko vrednega, če ne še več, kot enega njegovih bojnih tovarišev, ki v jezi in krvoželjnosti poišče sovražnika, da ga stori neškodljivega.

On je junak, in celo — kar bi znalo biti še bolj redko — kristjan!

In ker pišem te vrstice v vojne zapiske nekega župnika, bi poudarjal to-le:

Ako bi imeli pravih kristjanov dovolj, (tchtati treba in ne šteti), potem bi ne bilo vojske!!

In zato smo veseli, da srečamo semintje kakega pravega kristjana, kajti potem se težave vojne nekaj časa vedno lažje prenašajo.

Tako je zapisal v moj zapisnik zdravnik, ki je po veroizpovedanju — jud. — Koliko je katoličanov, ki lepete in vzvišenosti božjih zapovedi ne vedo dostojno ceniti, kot jih upošteva v realnem življe-

nju omenjeni g. zdravnik. Praktično katoličanstvo je res vera življenja.

Zračna vojna v gorah.

Vojna med Avstro-Ogrsko in Italijo je naložila letalcem in zrakoplovcem nove naloge. Dočim letalci na zapadni in severni fronti nimajo posebnih težav, kar se tiče ozemlja, morajo letalci na jugozapadu zmagovati ogromne terenske ovire.

Avstrijci so se v karpatskih bojih že dokaj izvežbali v pogorskem letalstvu, Italijani pa stoje v boju po kraškem in dolomitskem skalovju pred nalogami, ki se zdé nepremagljive. Nevarnosti v zraku, ki ne dvomno obstajajo že nad ravnim ozemljem in ki se po vetru in smeri, po solčnem siju in oblakih večajo ali manjšajo, se v gorovju in nad njim še izredno pomnože. Sicer so v mirni dobi posamezni letalci v drznih poletih preleteli švicarske snežnike, toda ti poleti so ostali izjeme in so zahtevali cele tedne in mesece pripravljanja. Visoka gorovja, v katerih se odigravajo boji z Italijani, z ostrimi skalnimi škribinami in strmo se dvigajočimi dolinami so za letalca vir velikih nevarnosti. Iz dolin, ki vsled prepadov večinoma nepravilno potekajo, se križajo ali prehajajo druga v drugo, se navadno dvigajo zračni tokovi, ki z vetrovi, ki vejejo nad gorskimi vrhovi, povzročajo vrtnice, katerih sila postane lahko usodna za letalo. Znani gorski letalec kapitan Spelterini, ki je v prostem balonu mnogokrat preletel alpe, je vsled takih vetrovnih vrtnic mnogokrat prišel v težaven položaj. Ti zračni tokovi, prihajajoči iz solčnih ali senčnih dolin, porajajo zračne plasti, vsled katerih jame letalo ne nadno padati, ali pa ga potisnejo kvišku. Švicarski letalec Bider, ki je preletel »Devico«, je okusil nevarnosti teh nenadnih zračnih izprememb ter bi bil kmalu sredi vožnje ponesrečil. Pa tudi neglede na klimatične težave, ki postanejo ob mrzlem letnem času, ko mraz enako neugodno vpliva kakor na letalca tako tudi na motor, še znatno večje so terenske razmere v gorovju za zrakoplovca velikega pomena. V Dolomiti in na Krasu ni najti mnogo točk, ki bi bile primerne za letalsko taborišče.

Na taborišču mora biti dovolj ravnega prostora za začetni zalet in popeljava ob vrnitvi. Za dovažanje potrebnih materialij so neobhodno potrebne ceste. Razen tega mora imeti letalec ozemlje, ki od dviga dovoljuje več kilometrov dolg raven polet. Najpripravnější je obsežna dolinska kotlina z neprevišnimi obrobki, preko katerih more svobodno poleteti, ko se je dovolj visoko dvignil. Avstrijski letalci so v toliko na boljšem, da imajo potem, ko prelete visoko gorovje, poizvedovati nad obrežnim ozemljem, ki polagoma pada, in nad ravnino, kjer stoji italijanska vojska. Italijani pa morajo poizvedovati nad 2000 metrov visoko ležečimi našimi postojankami. V tem je velika nevarnost za sovražnika. Da bi bil varen pred artiljerijo in strojnimi puškami na višinah, bi se moral dvigniti nad 4000 metrov visoko. Iz take višine pa opazovanje dogodkov v dolinah, kar je zanje ravno najvažnejše, praktično ni več mogoče. V resnici tudi še ni bilo slišati o kakem delovanju sovražnih letalcev v visokem gorovju. Italijani so se v glavnem omejili na to, da od morja sem opazujejo in bombardirajo ozemlje pri Trstu. Italijani se poslužujejo tudi svojih vodljivih balonov, ki morejo na precej ozkem prostoru med Benetkami in Trstom vsekakor manevrirati. Proti avstrijskim gorskim postojankam pa Italijani svojih »vodljivih« pač ne bodo poslali, ker bi bila z ozirom na zgradbo teh zrakoplovov katastrofa neizogibna.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 24. julija. Veliki glavni stan: Pri Souchezu so Francozi tudi danes ponoči ponovili svoje brezuspešne napade z ročnimi granatami. Pri včerajših sproženih razstrelivah je imel sovražnik, kakor se je z gotovostjo dognalo, velike izgube. Njegovi poskusi, da bi nas pregnal iz pridobljenih postojank, so se izjalovili.

Južno od Leintrey so naše prednje straže zopet odbile sovražne napade. V poročilu francoskega vojnega vodstva z dne 22. julija ob 11. uri ponoči omenjeni, čez reko Seille vrženi močni poizvedovalni oddelek je obstojal iz petih mož, ki so prerezali sovražno oviro in se z izgubo enega moža umaknili nazaj.

Pri Münstru so se vršili včeraj manj silni boji. Po bojih zadnjih dni je tam obležalo pred našo fronto okoli 2600 padlih Francozov.

Najvišje vojno vodstvo.

Berlin, 25. julija. Veliki glavni stan: Na vzhodnem robu Argonov smo razstrelili neko sovražno utrdbo. Pri Laumois južno od Ban de Saple so se

Francozi ustalili v malem delu naših najsprednejših jarkov.

V trdnjavo Dünkirkchen smo vrgli več bomb.

Najvišje vojno vodstvo.

Francoške jeklene čelade.

Rotterdam, 25. julija. Francoska vlada je razdelila prvi del naročenih jeklenih čelad. Ta pokrivala bodo uporabljali na tistih bojnih črtah, kjer najhujše divjajo boji za strelske jarke na kratko razdaljo z ročnimi granatami. Poleg tega je vlada naročila tudi 50.000 prsnih oklepov.

Zatiranje mirovnih streljenj na Francoskem.

Genfska »Tribune« poroča, da je vlada razpustila sedem tajnih mirovnih društev in zaprla več oseb.

Boji na Kavkazu.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 22. julija. Nameravano turško prodiranje opolnoči 20. t. m. pri Magdarsu ni uspelo. Pri Levi Ashi in v smeri na Olty ogenj iz pušk. Naše čete so 19. t. m. porazile Turke in jih vrgle proti Monchu nazaj, ko so nameravali prekoračiti reko Evfrat. Naše čete so zasledovale porazene Turke se hitro umikajo in puščajo strelivo. je zaplenil več voz in veliko kladne živine. Turki se hitro umikajo in puščajo strelivo. Na ostali bojni črti nobene izpremembe.

Priprave za zimsko vojsko.

Berolin, 25. julija. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: Vojna uprava obvešča, da se je že zdaj bogato preskrbljeno s potrebno opremo v slučaju, da bi trajala vojska tudi pozimi.

Belgijci se pripravljajo za zimske boje.

Curich, 24. julija. (Kor. ur.) »Neue Züricher Zeitung« javlja, da se belgijska armada metodično pripravlja na zimsko vojno. Strelski jarki in sprejemne postojanke se opremljajo s pripravnimi stanišči za zimsko dobo. V septembru pričakujejo 27.000 mož ojačenj, to je efektivni stan dosedanjih naborov, ki se je izvežbal po raznih francoskih mestih.

Pet milijonov mrtvih.

Haag, 25. julija. Na podlagi približnih, pa verjetnih računov znašajo skupne izgube vseh vojskujočih se držav pet milijonov mrtvih in sedem milijonov ranjenih.

Razna poročila.

PRODAJANJE SLADKORJA V JULIJU IN AVGUSTU.

Dunaj, 24. julija. (Kor. ur.) Centrala za sladkor je v svoji prvi seji naročila vsem rafinerijam, da iz svojih neprodanih zalog odprodajo količino, ki bo zadostovala za potrebščine v juliju in avgustu, ter jo po možnosti razpošiljanja obdačijo. Da se bo moglo porabiti čim več sladkorja, se pritegnejo tudi vrste, ki so napravljene za izvoz ki sicer navadno niso bile v tuzemskem prometu. Sladkorja ne prodaja centrala sama, marveč, kakor doslej, čistilnice.

Gospodarsivo.

Razglas o oddaji plemenskih prašičev.

C. kr. kmetijska družba kranjska oddaja s pomočjo državne podpore in s pomočjo deželne podpore dogovorno z deželnim odborom kranjskim zlahtne plemenske prašiče, večinoma z dolgiimi, visočimi ušesi, po znižani nakupni ceni iz deželnih prašičerejskih zavodov, oziroma postaj, pod nastopnimi pogoji:

1. Sedaj so na razpolaganje in se zato oddajajo plemenski prašiči večinoma čez pol leta stari.
2. Znižane cene plemenskim prašičem so 2 K 40 vin. za kg žive teže in so torej nižje kakor tržne cene. Plemenski prašiči so seveda veliko dražji in se plača razlika med gorenjo in nakupno ceno iz deželne, oziroma državne podpore.
3. Oddajajo se ali sami mrjaseci, ali mrjasec s svinjico, ali pa tudi same svinjice, če je v bližini kak družben mrjasec.
- a) da jih bo imel za plemo najmanj dve leti, zavežati:
- b) da bo naznanil kmetijski družbi, kadar jih bo nehal imeti za plemo,
- c) da bo pripustil mrjaseca tudi k svinjam drugih gospodarjev.

Doslej prošnje ob odbor reševal vedno takoj, kakor hitro bodo naprošene živali na razpolago.

4. Kdor prašiče prevzame, se mora pismeno Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Preskrba tekočega kuriva za poljedelske motorje. Poljedelsko ministrstvo se je resno trudilo, da bi zagotovilo zadostno množino tekočega kuriva za obrat poljedelskih motorjev. Žal, da se mu ni posrečilo ta naloga, kajti ravno najboljšega kuriva, bencina in bencola ne bo zadostovalo, ker ju vojaška uprava v veliki množini zelo potrebuje. Da se pa vendar omogoči poljedelcem obrat z motorji, je poljedelsko ministrstvo kot nadomestilo za bencin in bencol preskrbelo dovolj denaturiranega spirita, in sicer izborne kakovosti in po

primerni ceni. Kdor ni torej zadostno preskrbljen za obrat svojih poljedelskih motorjev z bencinom in bencolom, naj seže po spiritu. Pri vsem tem pa se bo od merodajne strani poskrbelo za to, da se bo čimprej dobavila potrebna množina bencola in to ne samo za pogon motorjev, temveč tudi zato, da se stroški motornih obratov znižajo. Prehod od bencina oziroma bencola na spirit zahteva vsakako rekonstrukcijo motorja; ta preureditev naj se odda, če le more, tisti tiskarji, ki je motor dobavila, in če pa kakemu strokovnjaku. Vse podrobnosti o cenah, dobavnih pogojih itd. tega kuriva za motorje je mogoče izvedeti pri c. kr. okrajnih glavarstvih. (v Ljubljani na mestnem magistratu v gospodarskem uradu).

Oddaja iz vojaških konjskih bolnic izločenih konj, ki niso za vojaške namene več porabni, je za Kranjsko od c. kr. kmetijskega ministrstva izročena c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani. Od meseca decembra l. l. doslej je kmetijska družba dobila in oddala 64 takih konj, torej silno pičlo število, in v bližnji bodočnosti se je nadejati le še semeterje kakega konja, kajti tisti konji, ki niso kmalu ozdravljivi, se odslej naprej na mestu pokončajo, oziroma zakoljejo in se meso porabi za vojne ujetnike. Če so taki izločeni konji na razpolaganje, jih dobe le kmetovalci, ki so morali svoje konje za vojne namene oddati in med temi tisti, ki so najbolj potrebni, t. j. taki revni posestniki, ki nikakor ne morejo kupiti drugega konja po današnji visoki ceni. Premožni posestniki naj torej ne delajo ovir z nepotrebnimi prošnjami revnim proslcem. Načelo kmetijske družbe je, po možnosti enakomerno ustreči proslcem po celi deželi in je sedaj še nad 300 občin v deželi, v katere ni prišel še noben tak konj in se sploh ni nadejati, da se bo mogla vsaka občina vpoštevati. Prošnje posameznih občin kar za 6—10 konj se sploh ne rešijo, ampak kadar je prilika, le prošnje posameznih kmetovalcev, ki se izkažejo, da so vse konje oddali in so tako revni, da drugega konja ne morejo kupiti. Sedaj leži pri kmetijski družbi nad tisoč prošenj, od katerih bodo morda le nekatere ugodno rešene. Kjer je v kako občini že prišel kak tak konj, se drugi ne bo več oddal. Kmetijska družba nujno prosi, da se je z nepotrebnimi prošnjami ne nadleguje, zlasti naj osebno nihče ne hodi okoli družbenih zastopnikov, ki nimajo časa, vsakemu posebej razlagati, kako zadeva stoji.

Uporaba žita in mlinskih izdelkov za krmjenje živine. C. kr. kor. urad razglasi: Poljedelsko ministrstvo je skupno z notranjim in s trgovskim ministrom odredilo, kako se sme uporabljati žito in mlinski izdelki za krmjenje, da se ob mlajvi in pri čiščenju žita ne sme nad 5 odstotkov pridelati zadnjega žita, krmljenja z zadnjim žitom in s koruzo nove žetve ni omejeno. Do preklica se sme za enega konja porabiti na dan nad en kilogram ovsa. Od lastnega ječmenovega pridelka smejo kmetje za krmjenje lastne živine porabiti največ eno četrtino tiste množine, ki, ko se odtegne za setev potrebna množina, še ostane. Pridelane množine navedenih žitnih vrst se smejo prodati le vojni žitnoprometni družbi, s katerimi razpolaga navedeni zavod po naročilu c. kr. poljedelskega ministrstva. Podobno se ukrene tudi za krmjenje z otrobi. Cena meterskemu stotu tuzemskih otrobov ne sme presegati 17 kron. Občine so dolžne, da sodelujejo na uveljavljanju teh odredb. Prestopki te odredbe se kaznujejo z denarno globo do 2000 kron ali pa z zaporom do treh mesecev. V obteževalnih okoliščinah se kazni zvišajo do 5000 K ali do šestmesečnega zapora. Odredba se uveljavi, ko se razglasi, glede na otrobe pa s 15. avgustom.

DOVOZ RIŽA PREKO SVICE ONEMOGOČEN.

Švicarski listi poročajo, da Francija ne preje dovoliti izvoza riža v Švico, dokler se švicarske oblasti formalno ne zavežejo, da se tudi v takom imenovanem kompenzacijskem prometu ne bo izvažal riž v Nemčijo in Avstrijo. Švica je že nekaj vagonov riža poslala na Nemško in v Avstrijo, in sicer v zameno za krompir, oziroma sladkor. Zadnja dva meseca ni dospelo iz Francije nič riža v Švico, iz Italije pa že dalj časa ne. Francija je nedavno dala dovoljenje za izvoz več tisoč ton riža iz Marsilje, a iz navedenega vzroka je dovoljenje v zadnjem hipu preklicala. Jamstvo, da se riž ne bo naprej oddal, zahteva Francija brez ozira na uvozno kontrolo potom uvoznih trustov, katerim v Parizu pripisujejo veliko manjši pomen, nego v Londonu. Angleška namera, da bi se v Švici ustanovil uvozni trust, ki bi gledal na to, da bi se živila in razno drugo blago, ki bi se uvažalo iz Anglije in njenih kolonij, pod nobenim pogojem ne izvažalo v Nemčijo in Avstro-Ogrsko, v Švici ni našla sprejemljivih tal. Pač pa se je tak trust ustanovil na Nizozemskem, vsled česar je nadaljno uvažanje živil iz Holandske ali preko nje skoraj izključeno.

NOV NAČRT ZA IZSTRADANJE NEMČIJE.

Francoški gospodarski politik Edmond Thery, glavni zasnovatelj misli za izstradalno vojno proti osrednjima državama, podaja zadnji čas v francoskih in angleških listih nove nasvete za ustanovitev stalne mednarodne komisije zaveznikov, ki naj bi preprečila uvoz vsakršnega blaga, ki bi lahko podaljšalo vojno, na Nemško. Glasom angleških listov je nastal ta načrt povodom vprašanja od italijanske strani, kako je postopati z oziroma na Švico. Kar se tiče bombaža, meni Thery, da se more dovoliti povprečni uvoz zadnjih treh let. Trdi, da je sedanja metoda izstradalne vojne proti osrednjima državama predolgotrajna. Kot dokaz za to navaja, da so hoteli zavezniki nedavno kupiti letošnjo žetev na Rumunskem, a pogajanja so se vodila tako počasno, da jih je Nemčija prehitela in kupila celo žetev.

Imenovanja pri pošli.

Nadpoštar je postal poštar Alojzij Pühringer v Brežah (Kor.) na istem mestu. Odpraviška mesta so se povišala v poštarstva in so radi tega bili imenovani poštarjem, oziroma poštaricam: Lovrenc Petovar v Ivanjokovcih, Stajersko; Ferdinand Telfer v Zavrču, Stajersko; Ludovika Postl v Gradcu (Grades), Koroško. Poštni oficijant Franc Papež je postal poštar v Rablju, v St. Paternjanu pa Maks Stromberger. Kdaj je zadnji postal poštni oficijant, ni razvidno iz poštne in brzojavne naredbene lista, ako se tudi pregleda letnike do leta 1904. Slovenski proslili so bili tudi na razpolago!

Dnevne novice.

P. n. naročnikom ob gorenski progi v soboto radi zakasnelosti vsled konfiskacije nismo mogli pravočasno odposlati »Slovenca«.

— Država proti navijanju cen. Dunaj, 24. julija. (Kor. urad.) Notranji minister je vsem deželnim vladam poslal obširen odlok proti navijanju cen. Vključ neštevilnim sodnijskim kaznim in ministrskim odred-

bam se neobhodno potrebno blago vedno bolj draži. Ministrstvo zato vsem poklicnim oblastem naroča, naj strogo nadzirajo tvorjenje cen in brezobzirno nastopajo proti vsakemu navijanju.

— Č. g. Anton Ribar, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik v Sv. Vidu pri Planini je 21. julija ob 3. uri umrl. Pogreb je bil v petek 23. julija ob 10. uri. Dopisnico s tem naznanilom smo prejeli šele včeraj.

— Za zbiranje mesingastih kuhinjskih možnarjev je izdala deželna vlada oklic, ki ga priobčimo jutri. Kdor daruje mesingast kuhinjski možnar, dobi za to železnega.

— Ljubezen ameriških Poljakov do domovine. V Chicagi so meseca junija zborovali odposlanci ameriških poljskih trgovskih in industrijskih društev. Na zborovanju so sklenili začeti akcijo, da bi se premožni trgovci in industriji vrnil v staro domovino, kjer bi ji dali na razpolago svoje skušnje in premoženje. V Zedinjenih državah je sedaj približno dva milijona Poljakov, med katerimi je obilo trgovcev in industrijev in na oddaljenih mestih. Najboljši dokaz za močnejši razvoj poljske kolonizacije je dejstvo, da imajo Poljaki v Združenih državah nad 40 časopisov. Od začetka vojne razvijajo ameriški Poljaki živahno delavnost za svoje rojake v Evropi. Dosedanje zbirke za Galicijo in Rusko Poljsko znašajo nad dva milijona kron.

— Tudi v Trientu so preuredili ulična imena.

+ Letošnje nove maše novomašnikov lavantinske škoije se bodo vršile po sledečem redu: Novomašnik Arlič Karol dne 8. avgusta v Št. Janžu na Vinski gori; novomašnik Guček Karol dne 1. avgusta v Celju (opatijska cerkev sv. Danijela); novomašnik Jarh Konrad dne 25. julija pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah; novomašnik Jeraj Josip dne 15. avgusta v Rečici; novomašnik Kosi Alojzij 8. avgusta v Ljutomeru; novomašnik Krusič Janez dne 25. julija v Mengšu na Kranjskem; novomašnik Lendovšek Bogdan dne 24. julija v Makolah; novomašnik Rehar Jožef dne 1. avgusta pri Sv. Martinu v Rožni dolini; novomašnik Sapošnik Jakob dne 8. avgusta v Sv. Lovrencu na Dravskem polju; novomašnik Šlander Maks dne 8. avgusta v Gomilskem; novomašnik Feliks Vršič dne 8. avgusta pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah; novomašnik Žmavc Jože dne 8. avgusta v Bočni; novomašnik Gorogranc Martin v Ponikvi ob juž. žel.; novomašnik Medved Martin dne 1. avgusta v Artičah.

— Promocija. Dne 21. julija t. l. je promoviral gospod Vilko Marin, sin c. kr. učitelja v Mariboru na graškem vseučilišču za doktorja vsega zdravilstva.

— Iz ruskega ujetništva se je oglašil Ivan Stubelj iz Šempolaja pri Nabrežini. Že šest mesecev ni bilo ne duha ne sluha o njem, sedaj pa piše, da »ga je božja Vsemogočnost rešila iz največjega ognja«. Po padcu Przemysla so ga Rusi odpeljali v Sibirijo, kjer dela na neki postaji. Plačo mu dajo za malo hrane. Istotako se je oglašil iz ujetništva v Sibiriji Ivan Svetlič iz Prečnika pri Šempolaju. Odpeljali so ga Rusi po zavzetju Przemysla v Taškend, odkoder je razveselil svojo družino z težkopričakovanim pismom. Oglašil se je Miha Fabjan iz Koludrovice pri Zgoniku. O njem ni bilo vže 8 mesecev nobene vesti, sedaj pa piše, da je zdrav in da želi skorajšnji mir, po katerem bi se mogel vrniti v domovino. Iz ruskega ujetništva se je oglašil iz kraja Marinsk, gubernija Tomsk, Leopold Vadjal z Brega pri Borovnici, ki so ga pogrešali od 30. novembra 1914. Z njim vred je tudi neki Ivan Pader.

— K vprašanju naših ujetnikov na Ruskem! Brat profesorja Pintarja sporoča z dne 13. junija med drugim na koncu tiskane (nemško-ogrski tekst) vojne dopisnice: »Zdrav, oduhej!« Oduhej! treba brati narobe. Glasi se potem: »Je hudo!« Nahaja se v kazanski guberniji na veleposestvu kneza Obolenskega.

— Skodove tovarne nameravajo iz Plzna premestiti v kako mesto na severnem Češkem.

— Imenovanje v vojaški službi. Gospodu dr. Otokarju Rybaču, ki je, kakor znano, dodeljen c. in kr. vojaškemu oddelku, je bila 17. t. m., kot bivšemu poročniku v evidenci, zopet podeljena prejšnja poročniška šarža.

— Vlak je povozil med Trbovljami in Zagorjem nadzornika železniške proge Ivana Tutnerja.

— Morski psi so se pojavili v bližini kopaljšča na Reki.

— Desetletno težko ječo je prisodilo mariborsko izredno sodišče 22letnemu zidarju Jožefu Kokolu iz ptujske okolice radi ropa, ker je skupno s pešcem Sporerjem napadel in oropal posestnika Ivana Markeža. Valentin Sporer pešpolka št. 17 je pa bil po vojaškem sodišču obsojen na smrt in so obsodbo že izvedli.

Kinematografske filme je Nemčija za dobo vojske prepovedala izvažati. Ta prepoved velja tudi za Avstrijo.

— Smrt v tujini. V bolnici v Waraswarhelv je umrl Anton Gomizelj iz Trsta.

— Upokojen je na lastno prošnjo nadoficijal Josip Jeram v Trstu.

Narocajte „Slovenca“.

Na zabavnem izletu utonilo 1200 oseb.

Chicago, 23. julija. Reuter poroča: Na reki Chicago se je potopil izletni parnik »Eastland«. Na ladji je bilo vsaj 2500 oseb. Parnik se je potopil v petih minutah. Utonilo je do 1200 potnikov. Dosedaj so potegnili iz vode 500 trupel.

Ljubljanske novice.

Ij Umrla je v petek zjutraj na Dunaju gospa dr. Ana Schifferer, adjunktinja deželnega muzeja v Ljubljani. Velenoobražena dama je bila blaga žena. Truplo prepeljejo najbrže v Ljubljano. Bog ji dal večni mir in ljubezen.

Ij Grmenje topov z južnega bojišča smo včeraj posebno razločno čuli v Ljubljani in v ljubljanski okolici. Nekateri so se vsled tega vznemirjali. Vsem tem povemo, da je najkrepkejšje pozdrave pošiljalo Italijanom naša topništvo.

Ij Ljubljanska krajevna skupina Avstrijskega mornariškega društva nas obvešča z velikim zadovoljstvom, da ji je vsled nedavno tudi v našem listu priobčenega oklica »Zoper Italijo!« prispele presenetljivo veliko število prijav za včlanjenje in da se te prijave množe od dne do dne. Očividno spoznavajo že tudi najširši krogi, kolikvega pomena je Avstrijsko mornariško društvo za razvoj naše vojne mornarice in za procvit naše avstrijske domovine. In to navdaja tudi nas z odkritim zadovoljstvom!

Ij V vojni prodajalni se je danes prodajal fižol v stročji 1 kg po 36 vinarjev, paradizniki 1 kg po 40 vin., jabolka 1 kg po 40 vin., ringlo 1 kg po 70 vin. in breskve 1 kg po 1 krono.

Ij Vojni kruh se je začel prodajati v soboto tudi na Kongresnem trgu št. 5.

Ij O krasoti predstave v »Kino Central«, ki se vrši še danes, piše kritik uradnega lista: »Lov za 100-funtnim bankovcem, ki se še danes predvaja, je detektivska drama, izdelana v stilu Julija Verne: »Potovanje okoli sveta v 80 dneh«, katerega prednost leži v velikem številu krasnih prizorov, ki poznajo gledalca z bujnim življenjem orientala. Iz Edinbourgha gre hitro potovanje čez London v Kairo; v Bombay se ustavi v haremu, v Nagasaki se sestane v kadični opiji z japonskimi tatovi, na prerajah severne Amerike z Indijanci. Predstava traja nad polduro uro, in je prvovrstna v tehniki ostrih in čistih filmov ter se odlikuje posebno tudi po lepi glavni predstavljalci.

Ij Danes zadnji dan veleznanimivih kinematografskih posnetkov: »Zopetna osvojitve Przemysla« — v »Kino Central« v deželnem gledališču. Kdor si tega zanimivega filma ni ogledal, naj to stori danes.

Ij Zopetna osvojitve Lvova v »Kino Central« v deželnem gledališču. Od jutri dalje predstavlja »Kino Central« v deželnem gledališču veleznanimivi film: Zopetna osvojitve Lvova. Kljub velikim stroškom za ta film ni v »Kino Central« v deželnem gledališču nobenega zvišanja cen.

Ij Dva konja na dražbi. Graško c. kr. vojaško poveljstvo bode potem javne dražbe prodalo dva evidenčna konja v torek dne 27. julija 1915 ob 10. uri dopoldne pred Nuškovo vojašnico.

Poostren spor med Ameriko in Nemčijo.

VSEBINA AMERIŠKE NOTE NEMČIJI.

Berolin, 24. julija. (Kor. ur.) O vsebini ameriške note, ki je bila včeraj izročena nemški vladi in je skozinsko sestavljena v korektnem tonu ter odgovarja običajnim oblikam mednarodne uljudnosti, a je zelo odločna, se čuje na dobro obveščenih mestih sledeče: Amerika sicer priznava, da so razmere, ki so nastale vsled sedanje vojne in vsled uporabe takega novega vojnega sredstva, kakor je podmorski čoln, povsem izredne ter da se te razmere seveda še niso mogle upoštevati, ko so se ugotavljali dosedanj mednarodni dogovori glede pomorskega vojevanja. Amerika je že opetovano izjavila, da je pripravljena nastopiti za svobodo morja in dosego te svrhe sodelovati z Nemčijo, stoji pa na stališču, da je stvar vojskujočih se držav, da spravijo svoja podvzetja s pravicami nevtralecev v sklad, ne pa dolžnost nevtralecev, da bi svoje z mednarodnimi pogodbami določene pravice izpreminjali po načinu vojskovanja. Po temakem se odklanja nemški predlog, naj bi se pustilo voziti nekaj ameriških ladij pod ameriško zastavo in naj bi Američani poskrbeli za to, da se ne bo s temi ladjami nič prevažalo, kar bi moglo spraviti življenje potnikov v nevarnost; na Nem-

čijo se zavrača skrb, da najde sredstev, da se bodo mogli ameriški državljani brez nevarnosti za svoje življenje voziti čez ocean. Nota obsega nato še celo vrsto načelnih razmotiranj, da morajo vse vojujoče se države pravice nevtralec z največjo natančnostjo spoštovati, ter končno izjavlja, da bi Amerika smatrala za namenoma neprijazen čin, ako bi se vsled nemškega pomorskega vojevanja še kakšna ladja potopila in bi se pri tem izgubilo življenje Američanov.

NEMČIJA IN AMERIKA.

Berlin, 25. julija. (K. u.) Časopisje izva-ja, da je ameriška nota nezadovoljiva in da se nič ne ozira na boj Nemčije za njen obstoj. Neumljivo se zdi časopisju, ker se odklanjajo sprejemljivi nemški predlogi. Nemčija sicer visoko ceni, da se nahaja v sporazumu in v dobrih razmerah z Ameriko, a ne za vsako ceno, ker bi se Nemčija ponižala, če bi več dovolila. Vse časopisje naglašajo, da se mora nadaljevati podmorska vojska.

AMERIKA GOVORILA ZADNJO BESEDO.

London, 25. julija. (K. u.) Reuter poroča iz Washingtona: Listi so enoglasno mnenja, da so Združene države v zadevi podmorskih čolnov govorile zadnjo besedo in da je izid te zadeve odvisen od Nemčije. Sestavo note splošno hvalijo. Upajo, da bo narod podpiral predsednika, naj pride, kar hoče.

Na Balkanu.

ANGLEŠKA PONUJA BALKANCEM — DENAR.

»Berliner Tageblatt« poroča 23. julija iz Kodanija: Asquithov govor poslanci tako razlagajo, da bo Angleška ponudila večje posojilo Rumuniji, Grški in tudi Bolgariji. Kodanjsko poročilo iz Londona pravi, da so taki dogovori trden temelj za političen sporazum. Tako bi Angleška zopet ubrala pot — srebrnih krogel, ki so imele pri Italiji uspeh.

NEMŠKI POSLANIK WANGENHEIM V SOFIJI.

Sofija, 24. julija. (Kor. ur.) »Agence Telegraphique Bulgare« poroča: Nemški poslanik baron pl. Wangenheim je došel včeraj v Sofijo. Na kolidoru ga je pozdravil glavni tajnik zunanjega ministrstva Kosev. Veleposlanika je sprejel v avdienci kralj Ferdinand. Razgovarjal se je baron Wangenheim tudi z min. predsednikom Radoslavovom.

NAJNOVEJŠA ITALIJANSKA NOTA SRBIJI, ČRNI GORI IN GRŠKI.

Sofija, 25. julija. Vsled dogodkov v Albaniji se je Italija že ponovno obrnila na posamezne balkanske države. Predvčeršnjim so laški poslanci v Nišu, Cetinju in Atenah izročili enako se glasečo noto, v kateri Italija ugovarja zasedenju ozemlja v Albaniji in Epiru. Italija nadalje poudarja v noti, da njena vlada tudi v teh vprašanjih postopa sporazumno z entento.

KDO JE OBOROŽEVAL ALBANCE.

Lugano, 24. julija. (Kor. ur.) V protislovju s poročilom »Agenzie Stefania« iz Niša priznavajo Italijanski listi kakor tudi poluradna »Agenzia Italiana«, da je svojčas Albance oborožila Italija sama z italijanskimi puškami, Avstrija je pa dogovorno z Italijo dobavila topove.

GRŠKA ZBORNICA.

Atene, 25. julija. Izšel je kraljevi dekret, ki sklicuje zbornico na 3. avgust.

RIMSKI BOLGARSKI POSLANIK O BALKANU.

Lugano, 18. julija. (»Berl. Tageblatt.«) Bolgarski poslanik Rizow je proti uredniku »Tribune« izrazil svoje izredno občudovanje o nemški moči in organizaciji. Takega naroda se ne da premagati. Rizow je pristavil, da se je v Rimu vneto trudil, da bi ustanovil ligo nevtralec pod vodstvom Italije, ki bi v gotovem trenutku dosegla mir. Zato je le z obžalovanjem gledal, kako je Italija posegla v vojno. Že danes vidi, da bo nastal spor med Italijo, Grško in Srbijo. Bolgarija bo ostala tudi zanaprej nevtralna, radi galiskih dogodkov bo isto storila Rumunija, Srbija pa bo trdno vztrajala pri svojih, laškimi interesom nasprotujočih zahtevah po Dalmaciji.

ČESA JE OBDOLEZEN NEKDANJI BOLGARSKI ZUNANJI MINISTRE GENADIJEV.

Budimpešta. »Az Est« poroča preko Bukarešta iz Sofije: Genadijeva so prijeli na ukaz vojnega ministra, ki je bil z gotovostjo poučen, da je Genadijev udeležen pri napadu v kazini. Ministrski predsednik Radoslavov začetkom ni bil posebno voljan, da se nastopi proti Genadijevu, ker se je bal, da bi slabo vplivalo, če osumljenca zapro. Nastopil je pa voditelj demokratske stranke javno proti Genadijevu. Njegova hčerka je bila namreč žrtev

bombnega napada v kazini. Vojni minister je nato tudi nastopil in izjavil, da armada zahteva, naj se kaznujejo vsi sovražniki kralja in armade. Načelnik generalnega štaba, njegov sin je bil tudi žrtev napada v kazini, je podpiral zahtevo vojnega ministra. Ker se kralj ni mogel odtegniti splošni želji, se je ukazalo predsedniku vojnega sodišča, naj prime Genadijeva, kar se je tudi zgodilo. Obtožnica dolži Genadijeva: 1. Bil je duševni povzročitelj umora načelnika nekdanje Štambulove stranke. 2. Bil je duševni povzročitelj napada v kazini. 3. Organiziral je nameravano zaroto proti kralju, ali vsaj vedel je o njej. Če se obtožba Genadijevu dokaže, bo v smislu obstoječih postav obsojen na smrt na vesalih. Sodilo ga bo vojno sodišče.

Kako je padel Sepp Innerkofler.

Zadnjič smo poročali, kako si je tirolski gorski vodnik iz sekstenske doline Sepp Innerkofler zaslužil veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Med tem je Innerkofler padel in o njegovih smrti poročajo nemški listi te-le podrobnosti:

Innerkofler je z dvema članoma »leteče Dreizinnepatrole«, s podlovcema Forscherjem in Teifonerjem ter podlovcem pl. Rathom splezal na neki vrh blizu Drei Zinnen. Tam jih je presenetil trop Italijanov, 12 mož močna patrula, ki jih je bila očitno izpazila. Na daljavo kakih starih metrov se je sedaj razvil ogorčen boj iz bližine, kajti Tirolci so se odločili takoj za odpor, dasi njihov položaj na vrhuncu ni bil posebno ugoden in so spoznali premoč. In kdo vé, če bi se boj ne bil odločil na korist Tirolcem, ko bi Italijani ne bili dobili takoj ojačenj, tako da so štirje Tirolci imeli proti sebi 20 Italijanov. Vrh tega so iz italijanske postojanke na sedlu streljali iz strojnih pušk. Tu je padel Innerkofler, smrtno zadet v prsi. Forscher je bil lahko ranjen, a vendar nesposoben za nadaljnji boj, in sedaj so hrabri Sekstenci pač spoznali, da bi bil vsak nadaljnji odpor zaman. Ratt in Teifoner sta vzela Forscherja v sredo, in neprestano obstreljujoč sovražnika so se jeli umikati. Lahki so streljali kakor blazni in kdor ni streljal, je lučal kamenje, toda trojica je vendar srečno ušla, četudi so bili vsi ranjeni. Innerkofler se je, ko ga je smrtno zadela krogla, zvrnil čez rob in zletel preko visokih skalnih sten v globočino. Šele čez nekaj časa je bilo mogoče odnesti njegovo truplo, ki je ležalo v neki grapi. Po smrti mu je bila podeljena še zlata hrabrostna svetinja, ko je preje dobil že vsa vojna odlikovanja, ki so določena za moštvo. Povišan je bil za nadlovca in nedavno predlagan v povišanje za poročnika. Tudi tovariši, ki so ga spremljali na smrtni poti, so bili odlikovani: Forscher je dobil veliko srebrno hrabrostno svetinjo, pl. Ratt in Teifoner pa srebrni svetinji drugega razreda.

Novice s Primorske.

Častiti duhovniki nadškofije goriske, ki niso zaposleni ter niso še določeni za duhovsko službo med begunci, so naprosili, da naznanijo podpisanimu naslov njihovega sedanjega bivališča. — Na Dunaju (v palači državnega zbora), dne 22. julija 1915. — Dr. Faidutti I. r.

Namestnik v Gorici. Namestnik baron Fries-Skene je prišel včeraj v Gorico in sprejel v poslopu okrajnega glavarstva zastopnike lokalnih oblasti in uradov. Nato je obiskal v spremstvu voditelja goriskega okrajnega glavarstva, barona Bauma, rezervno bolnišnico »Rdečega križa« in se je vrnil zvečer v Trst. Tudi pri današnjem obisku v Gorici se je zamogel namestnik prepričati o lojalnosti mesta in konstatirati z zadovoljstvom, da je prebivalstvo pri najboljši volji in trdno prepričano v zmagi. Zdravstvene razmere v Gorici in okolici so trajno ugodne.

Po obedu dobili so otroci v dar še eno »porcijo«. Iz Gorice poročajo z dne 23. julija: Nekje sredi mesta so komaj vstali od mizice, ki je stala blizu vrat na hodnik v drugem nadstropju. Lahom se je mogoče zdela, da je bilo kosilo zelo bomo, zato so pa poslali otrokom še eno »porcijo« v znamenju — svinca. Seveda če bi ta mala stvarca svoj namen dosegla, bi otroke lahko za vedno nasitila. Ampak bila je zelo previdna in razlila vso svojo jezico najprej na steno, potem pa prišla z vso eleganco, otrokom v največji veselje — na krožnik! Pač redek slučaj! Krožnik je ostal popolnoma nepoškodovan.

Za prestop primorske meje kakor tudi za potovanje iz ene občine v drugo je izdalo c. kr. namestništvo v Trstu tozadevne predpise, ki zahtevajo sledeče: Kdor hoče prestopiti primorske meje na Korosko, Kranjsko, Hrvaško, mora imeti potovalni list s fotografijo, ki ga dobi na glavarstvu; državnim uradnikom zadostuje njih stanovna legitimacija potrjena od policijske oblasti. Vsem zadostuje pa tudi takoimenovana posebna legitimacija brez fotografije, ki jo izdaja c. kr. policijska oblast ter

podpiše etapno poveljstvo v dotičnem kraju. Pred prestopom na kranjska tla mora se pa dati vse legitimacije v podpis etapnemu komandu, ki se nahaja v Ajdovščini, Opčini, Sv. Luciji. Ravno tako je treba imeti iste papirje za prestop iz Kranjske ali druge dežele na Primorsko. Tudi za obcevanje med bližnjimi občinami mora se imeti legitimacije, ki jih izda domači župan ter podpiše najbližnja orožniška postaja.

Prehrana Gorice. Maksimalne cene so se postavile za liter mleka 40 vin., za liter vina 1 K, za m³ trdega lesa K 14.50 in za m³ mehkega lesa 10 K. — Če bi vsled teh cen lastniki teh predmetov blaga ne prinašali na trg, ima vojaška uprava pravico isto zaseči pri vsakem. Seveda veljajo te cene za prodajanje na debelo. — Prepovedano je prodajati sveže kumare in dinje in to iz zdravstvenih ozirov.

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritliklinami in lepim vrtom so odda za avgust v Sp. šiški št. 79. — Več se izve v pisarni Ivana Kneza, tu. 1449

Trgovskega sotrudnika ob enem potnika, prodajalko in učenca

sprejme Oton Homan v Radovljici. Ekspresnim ponudbam je priložiti prepis izpričeval in navesti zahteve in čas vstopa. 1444

Hišnik

za hišo v Ilirski ulici se sprejme za mesec november. Stanovanje prosto. — Več pove Adolf Hauptmann, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 39. 1430

Kupim v vsaki množini mlkano in nemikano

domaće predivo

po najvišji ceni. — Ponudbe na: Ivan N. Adamič, vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 1453

Učenec

se sprejme takoj v špecerijški trgovini I. KRIVICA, Dunajska cesta 4. 1436 3

Prodajalka

izurjena v modni trgovini se sprejme. Predstaviti se je v trgovini Benedikt & Co., Ljubljana, Prešernova ulica.

Proda se

sablja

po umrlem kadetu P. Polzve se Sv. Petra nasip št. 57, I. nadstropje.

Mesečna mebluvana soba

z lastnim vhodom v svojo predsobo, čisto za sé, se odda precej samostojnemu gospodu. Tihota in mir. Dunaj IV/2, Johann Straußgasse Nr. 39, I. nadstropje, v. 10. Pavlina Valjavec. 1462

Potrjim srcem javljamo tužno vest, da je naša ljubljena, nepozabna soproga oziroma mati, stara mati in tašča, gospa

Helena Kurnik roj. Balant

soproga sočne sluge v pokoju

danes dne 23. julija ob 6. uri zvečer po kratki in mučni bolezni previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 66. letu svoje starosti preminula. Pogreb preblage pokojnice se vrši v nedeljo 25. t. m. ob pol 2. uri iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu. Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Dobu. Dob pri Domžalah - Ljubljana, 23. julija 1915.

1464

Žalujoči ostali.

A 177/15-4.

Prostovoljna dražba.

V zapuščinski zadevi č. g. župnika Antona Ribar vrši se dne 4. in 5. avgusta 1915, od 8. ure zjutraj naprej prostovoljna razprodaja vseh v zapuščino spadajočih premičnin na licu mesta v Št. Vidu pri Planini. V zapuščino spada deset glav lene govedi, več svinj, par lepih konjev, nekaj vina, precej vinske posode, pohištvo, knjige itd. Prodajalo se bode le proti takojšnjemu plačilu, ter se kupci opozarjajo na to dražbo.

C. kr. okrajno sodišče v Kozjem, odd. I.,

1461

dne 23. julija 1915.

Št. 8132.

Razpis ubožne ustanove.

Mestni magistrat ima oddati eno mesto

Marije Pauschekove ustanove za revne osirotele ljubljanske otroke

ohojega spola v letnem znesku 40 kron.

Pogoji:

1. Pravico do te ustanove imajo le taki revni osiroteli otroci, ki so v Ljubljani rojeni, sem pristojni in ki tukaj žive.
2. Ustanovo se more uživati le do izpolnjenega 14. leta starosti. Prošnje, katerim je priložiti dokazila o izpolnjenih pogojih, ki so naštetih pod 1. in 2. (rojstni list, domovinski list, mrtvaški list očeta ali matere, navedba stanovanja), je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega magistrata do vštete 14. avgusta 1915.

Za zakasnele prošnje se ne bo oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,

1463

dne 19. julija 1915.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.